

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM ODAKLI KAPASİTE GELİŞTİRME EL KİTAPÇIğI

Gençler İçin Dijital ağda Etkin Katılım Rehberi

Ankara • 2025

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ÖNSÖZ

Bu el kitapçığı, KızBaşına ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla yürütölen Genç Yetenek Geliştirme Programı kapsamında Sivil Katılım Hibe Programı çerçevesinde hazırlanmıştır. İçerdiği bilgiler ve araçlar, Türkiye'nin herhangi bir şehrinde yaşayan, sivil alanda daha etkin bir rol üstlenmek isteyen herkese açıktır.

Ankara'nın sivil katılım yapısı ve yerel yönetim deneyimleri bu kaynağa somut bir zemin sağlamıştır. Kapasite geliştirme, dijital araçlar, yasal haklar, ağ kurma ve pratik katılım yöntemleri her bölümde ayrı ayrı ele alınmıştır. Ankara örnekleri bir referans noktası oluştururken, bölümlerdeki yaklaşımlar farklı şehirlerin koşullarına da kolaylıkla uyarlanabilir.

Sivil katılım hem bir hak hem de kamusal sorunlara çözüm üretmenin en doğrudan yollarından biridir. Bir belediyeye bilgi edinme başvurusu yapmak, veri analizi yoluyla bir sorunu görünür kılmak, gençlik meclisinde görüş bildirmek ya da mahallede güvensiz bulunan bir alanı yetkililere iletmek; bunların tümü katılımın somut biçimleridir ve politika süreçleri üzerinde gerçek bir etki yaratır.

KızBaşına olarak bu rehberi hazırlarken iki temel inançtan hareket ettik: Birincisi, veri bilimi ve yapay zeka gibi teknik yetkinliklerin sivil alanda kullanıldığında toplumsal bir dönüşüm gücü taşıdığı. İkincisi, genç kadınların bu dönüşümde yalnızca yararlanıcı değil, baş aktör olduğu. Ankara Büyükşehir Belediyesi ile gerçekleştirdiğimiz Impactathon etkinliği, program mezunlarından oluşan çalışma grubunun belediyeye kurduğu diyalog ve yerel yönetim süreçlerine yapılan somut katkılar, bu inancın yaşayan kanıtlarıdır.

Bu kitapçığın, onu eline alan herkes için işlevsel bir başvuru kaynağına dönüşmesini umuyoruz.

KızBaşına Ekibi

Genç Yetenek Geliştirme Programı, KızBaşına tarafından Ankara Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla yürütölmekte olup Sivil Katılım Projesi kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından Türkiye Belediyeler Birliği ortaklığında, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı işbirliğinde yürütölen Sivil Katılım Hibe Programı kapsamında hayata geçirilmektedir. Bu yayın Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle Sivil Katılım Hibe Programı kapsamında hazırlanmıştır. Proje kapsamındaki tüm içerikler yalnızca KızBaşına sorumluluğundadır; UNDP ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
BÖLÜM 1: SİVİL KATILIM NEDİR?	4
1.1 Temel Kavramlar ve Kavramsal Çerçeve	4
1.1.1 Sivil Katılımın Boyutları ve Gelişen Yapısı	5
1.2 Sivil Katılım Seviyeleri: Katılım Merdiveni	6
1.2.1 Katılım Olmayan Düzeyler	6
1.2.2 Simgesel Katılım Düzeyleri	6
1.2.3 Gerçek Katılım ve Güç Paylaşımı	6
1.2.4 Katılım Merdiveninin Günümüz Bağlamında Yorumu	7
1.3 Sivil Katılımın Dönüştürücü Gücü	7
BÖLÜM 2: GENÇ KADINLAR VE SİVİL KATILIM	8
2.1 Neden Genç Kadınların Sivil Katılımı Önemlidir?	8
2.1.1 Temsil Eksikliği ve Demokratik Açık	8
2.1.2 Kapsayıcı Politika Üretiminde Genç Kadın Perspektifi	8
2.1.3 Sivil Katılımın Güçlendirici Etkisi	9
2.1.4 Dijital Çağ ve Yeni Katılım Fırsatları	9
2.2 Engeller ve Aşma Stratejileri	9
2.2.1 Zaman Kısıtlaması ve Çoklu Roller	10
2.2.2 Güvenlik Kaygıları ve Taciz	11
2.2.3 Ağ ve Mentör Eksikliği	11
2.2.4 Görünmezlik ve Temsil Eksikliği	11
2.2.5 Özgüven ve Yetkinlik Eksikliği	11
2.2.6 Bilgiye Erişim ve Farkındalık Sorunu	12
2.3 Sonuç: Katılımın Dönüştürücü Potansiyeli	12
BÖLÜM 3: ANKARA'DA YEREL YÖNETİM VE SİVİL KATILIM	13
3.1 Ankara Kent Konseyi: Ortak Akıl, Tavsiye Kararı ve Kent Ölçeğinde Diyalog	13
3.1.1 Ankara Kent Konseyi'nin temel amaçları	14
3.1.2 Ankara Kent Konseyi ne yapar?	15
3.1.3 Ankara Kent Konseyi'ne nasıl ulaşılır, nasıl dahil olunur?	15
3.1.4 Gençler ve genç kadınlar açısından neden önemli?	15
3.2 Başkent Gençlik Meclisi: Gençlerin Kent Yönetimine Temas Ettiği Alan	15
3.2.1 Başkent Gençlik Meclisi'nin amaçları	16
3.2.2 Başkent Gençlik Meclisi hangi faaliyetleri yürütür?	16
3.2.3 Başkent Gençlik Meclisi'nin belediyeye ilişkisi neden önemli?	17
3.2.4 Başkent Gençlik Meclisi'ne nasıl ulaşılır, nasıl dahil olunur?	17
3.2.5 Genç kadınlar açısından neden önemli?	17
3.3 Mor Haritam, Şeffaf Ankara, Başkent Mobil, Genç Akademi ve Diğer Katılım Kapıları	18
3.3.1. Mor Haritam - Kadınların Kent Deneyimlerini Haritalayan Dijital Katılım Aracı	18
3.3.2. Şeffaf Ankara - Harita Tabanlı Açık Veri Platformu	20
3.3.3. Başkent Mobil - E-Demokrasi ve Sorun Bildirimi	21
3.3.4. Genç Akademi - Kapasite Geliştirme ve Katılım Alanı	22
3.4 Ankara'da Sivil Katılımın Pratik Yolları	23

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 4: DİJİTAL KATILIM ARAÇLARI	24
4.1 Dijital Araçların Sivil Katılımdaki Yeri	24
4.2 Dijital Kampanya Tasarımı	24
4.3 Çevrimiçi Savunuculuk: İlkeler ve Teknikler	25
BÖLÜM 5: GENÇ YETENEK GELİŞTİRME PROGRAMI VE IMPACTATHON	27
5.1 Impactathon: Kavram ve Amaç	27
5.2 Üretilen Projeler ve Çıktılar	27
5.3 Impactathon Metodolojisi: Başka Belediyeler İçin Uygulama Rehberi	28
5.4 Başka Bir Şehirde Nereden Başlanır?	30
BÖLÜM 6: GENÇLİK MECLİSİ NASIL KURULUR?	31
6.1 Kuruluş Öncesi: Durum Değerlendirmesi	31
6.2 Adım Adım Kuruluş Süreci	31
6.3 Sık Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Yaklaşımları	33
6.4 Başkent Gençlik Meclisi Deneyiminden Öğrenilenler	33
BÖLÜM 7: GENÇLER İÇİN SİVİL KATILIM SORU SETLERİ	34
7.1 Kişisel Kapasite ve Motivasyon Değerlendirmesi	34
7.2 Yerel Yönetimle Diyalog: Kurumsal Soru Setleri	35
BÖLÜM 8: UYGULAMALI ARAÇLAR VE ŞABLONLAR	37
8.1 Savunuculuk Mektubu: Yapı, İlkeler ve Şablon	37
8.2 Toplantı Yönetimi: Sivil Katılımın Operasyonel Temeli	38
8.3 Stratejik Analiz: SWOT Çerçevesi	39
8.4 Etki Ölçümü: Hesap Verebilirlik ve Öğrenme Aracı Olarak Değerlendirme	40
SONUÇ: SİVİL KATILIM BİR BAŞLANGIÇ NOKTASIDIR	42

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 1: SİVİL KATILIM NEDİR?

1.1 Temel Kavramlar ve Kavramsal Çerçeve

Sivil katılım; bireylerin toplumsal, siyasal ve kamusal yaşamın farklı alanlarına aktif, bilinçli ve gönüllü bir şekilde dahil olmasını ifade eden çok katmanlı bir kavramdır. Bu katılım, yalnızca seçim dönemlerinde oy kullanma gibi formal süreçlerle sınırlı olmayıp; bireylerin gündelik yaşamlarında karşılaştıkları sorunlara çözüm üretme, karar alma süreçlerini etkileme ve kamusal fayda yaratma yönündeki tüm eylemlerini kapsamaktadır.

Günümüzde sivil katılım, klasik anlamının ötesine geçerek çok aktörlü ve çok kanallı bir yapı kazanmıştır. Bu yapı içerisinde bireyler; yerel yönetimler, dijital platformlar, topluluklar ve çeşitli katılım mekanizmaları aracılığıyla hem bireysel hem de kolektif düzeyde etki yaratabilmektedir.

Sivil katılımın temelinde üç ana unsur bulunmaktadır:

- 1. Hak temelli yaklaşım:** Katılım, bireylerin demokratik bir hak olarak sahip olduğu bir süreçtir.
- 2. Sorumluluk bilinci:** Bireylerin yaşadıkları topluma karşı sorumluluk üstlenmesini içerir.
- 3. Etkileşim ve dönüşüm:** Katılım, yalnızca sürece dahil olmayı değil, aynı zamanda bu süreci dönüştürmeyi hedefler.

Bu bağlamda sivil katılım, bireyleri pasif izleyicilerden çıkararak aktif yurttaşlar haline getiren bir süreçtir.

1.1.1 Sivil Katılımın Boyutları ve Gelişen Yapısı

Sivil katılım, günümüzde iki temel eksen üzerinden ele alınmaktadır: geleneksel katılım biçimleri ve dijital katılım biçimleri. Ancak bu iki alan giderek iç içe geçmekte ve hibrit katılım modelleri ortaya çıkmaktadır.

Sivil Katılımın Boyutları

Geleneksel Katılım Biçimleri	Dijital Katılım Biçimleri
Oy kullanma ve seçim süreçleri	Sosyal medya aktivizmi
Sivil toplum üyeliği	Online dilekçeler ve kampanyalar
Toplantı ve etkinliklere katılım	Dijital gazetecilik ve blog
Dilekçe ve imza kampanyaları	Yerel yönetim süreçlerine dijital katılım
Gönüllülük ve bağış	Açık kaynak projeler
Yerel yönetim süreçleri	Dijital savunuculuk kampanyaları

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Geleneksel katılım, yüz yüze etkileşim ve fiziksel mekanlar üzerinden gerçekleşen katılım türlerini ifade eder. Bu tür katılım, demokratik sistemlerin temelini oluşturur ve genellikle daha kurumsallaşmış yapılar üzerinden ilerler. Bu kapsamda; oy kullanma ve seçim süreçlerine katılım, toplantı, forum ve çalıştaylara katılım, gönüllülük faaliyetleri, dilekçe ve imza kampanyaları, yerel yönetim süreçlerine doğrudan katılım gibi pratikler öne çıkmaktadır. Bu katılım biçimleri, bireylerin doğrudan fiziksel olarak sürece dahil olmasını sağladığı için özellikle kolektif hareket ve topluluk inşası açısından kritik öneme sahiptir.

Dijitalleşmenin yaygınlaşmasıyla birlikte sivil katılım, mekandan bağımsız hale gelmiş ve çok daha geniş kitlelere ulaşabilir bir yapı kazanmıştır. Dijital katılım, özellikle gençler için daha erişilebilir ve hızlı bir etkileşim alanı sunmaktadır. Bu kapsamda; sosyal medya üzerinden savunuculuk, online dilekçeler ve kampanyalar, dijital içerik üretimi (blog, video, podcast), açık veri kullanımı ve veri temelli katılım, dijital platformlar üzerinden yerel yönetime katılım gibi araçlar ön plana çıkmaktadır.

Dijital katılımın en önemli avantajı, bireylerin kısa sürede geniş kitlelere ulaşabilmesi ve gündem oluşturabilmesidir. Ancak bu durum, katılımın yüzeyselleşmesi riskini de beraberinde getirebilir. Bu nedenle etkili bir sivil katılım için dijital araçların stratejik ve bilinçli kullanımı kritik önem taşımaktadır.

Günümüzde en etkili katılım biçimleri, geleneksel ve dijital yöntemlerin birlikte kullanıldığı hibrit modellerdir. Örneğin, dijital bir kampanyanın fiziksel bir etkinlikle desteklenmesi veya açık veri analizlerinin yerel toplantılarda politika önerilerine dönüştürülmesi bu modele örnek verilebilir. Bu yaklaşım, katılımın hem erişimini hem de etkisini artırarak daha sürdürülebilir sonuçlar üretmesini sağlar.

1.2 Sivil Katılım Seviyeleri: Katılım Merdiveni

Sivil katılımın niteliğini anlamak için en yaygın kullanılan modellerden biri, Sherry Arnstein tarafından 1969 yılında geliştirilen Katılım Merdiveni (Ladder of Citizen Participation) modelidir. Bu model, katılımın her zaman eşit düzeyde gerçekleşmediğini; aksine farklı seviyelerde ve farklı güç ilişkileri içerisinde ortaya çıktığını göstermektedir.

Arnstein'in modeli, katılımı sekiz basamak üzerinden değerlendirir ve bu basamakları üç ana kategori altında toplar:

1. Katılım olmayan düzeyler (Non-participation)
2. Simgesel katılım (Tokenism)
3. Gerçek katılım (Citizen Power)

1.2.1 Katılım Olmayan Düzeyler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Seviye 1 - Manipülasyon: Bu seviyede katılım yalnızca görünüştedir. Katılımcılar sürece dahil ediliyormuş gibi gösterilir ancak gerçekte herhangi bir etkileri yoktur. Bu tür katılım, çoğunlukla meşruiyet sağlama amacıyla kullanılır.

Seviye 2 - Terapi (Tedavi): Bu düzeyde katılım, bireylerin sorunlarını ifade etmesine olanak tanır; ancak bu ifade süreci gerçek bir değişime yol açmaz. Katılım, bir çözüm aracı olmaktan ziyade bir “rahatlatma” mekanizmasına dönüşür.

1.2.2 Simgesel Katılım Düzeyleri

Seviye 3 - Bilgilendirme: Katılımcılara bilgi verilir ancak bu bilgi tek yönlüdür. Geri bildirim mekanizmaları sınırlıdır ve katılımcıların karar süreçlerine etkisi yoktur.

Seviye 4 - Danışma: Bu düzeyde bireylerin görüşleri alınır; ancak bu görüşlerin karar süreçlerine ne ölçüde yansıtacağı belirsizdir. Katılım vardır ancak bağlayıcılık yoktur.

Seviye 5 - Uzlaşma Sağlama (Placation): Katılımcılar belirli ölçüde sürece dahil edilir ve bazı önerileri dikkate alınır. Ancak nihai karar alma gücü hâlâ otoritededir.

1.2.3 Gerçek Katılım ve Güç Paylaşımı

Seviye 6 - Ortaklık (Partnership): Bu düzeyde katılımcılar ve karar vericiler arasında gerçek bir iş birliği vardır. Kararlar birlikte alınır ve güç paylaşımı söz konusudur.

Seviye 7 - Yetki Devri (Delegated Power): Katılımcılar belirli alanlarda doğrudan karar alma yetkisine sahiptir. Bu durum, katılımın kurumsallaştığını gösterir.

Seviye 8 - Yurttaş Kontrolü (Citizen Control): Katılımın en üst düzeyidir. Karar alma süreçleri tamamen toplulukların kontrolindedir ve bireyler sürecin asli aktörleri haline gelmiştir.

Seviye 8 - Yurttaş Kontrolü	Kararlar tamamen topluluklar tarafından alınır
Seviye 7 - Yetki Devri	Topluluklar önemli kararları bağımsız alır
Seviye 6 - Ortaklık	Gücü olan aktörlerle gerçek işbirliği yapılır
Seviye 5 - Uzlaşma Sağlama	Katılımcı fikirler süreci şekillendirir
Seviye 4 - Danışma	Görüşler alınır fakat bağlayıcı değildir
Seviye 3 - Bilgilendirme	İnsanlara bilgi verilir, geribildirim alınmaz
Seviye 2 - Tedavi/Terapi	Katılımcılar sorunlarını ifade eder, değişim olmaz
Seviye 1 - Manipülasyon	Yüzeysel katılım gerçek güçsüzlüğü gizler

1.2.4 Katılım Merdiveninin Günümüz Bağlamında Yorumu

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Günümüzde sivil katılımın niteliği yalnızca “katılım var mı?” sorusuyla değil, “katılımın etkisi ne?” sorusuyla değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Arnstein’in modeli, özellikle yerel yönetim uygulamalarını analiz etmek için güçlü bir araç sunmaktadır. Örneğin: sadece bilgilendirme yapılan süreçler düşük katılım seviyesine işaret ederken, ortak üretim ve birlikte karar alma süreçleri yüksek katılım seviyesine karşılık gelmektedir. Bu nedenle amaç, bireylerin katılımını yalnızca sayısal olarak artırmak değil; aynı zamanda bu katılımı daha etkili, daha kapsayıcı ve daha dönüştürücü hale getirmektir.

1.3 Sivil Katılımın Dönüştürücü Gücü

Sivil katılım, yalnızca bireylerin kendilerini ifade etmesini sağlayan bir araç değil; aynı zamanda toplumsal dönüşümün en önemli dinamiklerinden biridir. Etkili bir katılım süreci; demokratik kültürü güçlendirir, toplumsal eşitsizliklerin görünür olmasını sağlar, kamu politikalarının daha kapsayıcı hale gelmesine katkıda bulunur, bireylerin aidiyet ve sorumluluk duygusunu artırır. Özellikle gençler açısından sivil katılım, yalnızca bugünün sorunlarına çözüm üretmek değil; aynı zamanda geleceğin karar alma mekanizmalarında aktif rol üstlenmenin de bir yoludur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 2: GENÇ KADINLAR VE SİVİL KATILIM

2.1 Neden Genç Kadınların Sivil Katılımı Önemlidir?

Türkiye’de genç nüfus, toplam nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmakta; bu grubun yaklaşık yarısını ise genç kadınlar temsil etmektedir. Ancak bu demografik ağırlığa rağmen, genç kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsili hala oldukça sınırlıdır. Yerel yönetimlerden sivil toplum liderliğine, kamusal politika üretiminden kamusal görünürlüğe kadar pek çok alanda genç kadınların varlığı sistematik olarak düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum demokratik katılımın niteliğini doğrudan etkileyen yapısal bir sorundur. Çünkü katılımın kapsayıcı olmadığı bir sistemde üretilen politikalar da eksik ve tek boyutlu kalmaktadır.

Ankara gibi katılımcı ve dinamik şehirlerde gelişen yeni nesil katılım mekanizmaları, bu eşitsizliği dönüştürmek için önemli fırsatlar sunmaktadır. Yerel yönetimlerin sunduğu katılım araçları, genç kadınların yalnızca sürece dahil olmasını değil; aynı zamanda kendi deneyimlerini, ihtiyaçlarını ve çözüm önerilerini doğrudan ifade edebilmesini mümkün kılmaktadır.

Sivil katılım, genç kadınlar için üç temel düzeyde kritik öneme sahiptir:

- 1. Bireysel düzeyde:** Özgüven, liderlik ve ifade becerilerinin gelişimini sağlar.
- 2. Toplumsal düzeyde:** Daha kapsayıcı ve adil politikaların üretilmesine katkı sunar.
- 3. Yapısal düzeyde:** Toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlenmesini destekler.

Bu bağlamda sivil katılım, genç kadınların yalnızca “katılımcı” değil; aynı zamanda değişimin öznesi ve karar süreçlerinin aktif aktörü haline gelmesini sağlayan en güçlü araçlardan biridir.

2.1.1 Temsil Eksikliği ve Demokratik Açık

Türkiye’de yerel yönetimlerde kadın belediye başkanı oranının %4’ün altında olması, karar alma süreçlerinde ciddi bir temsil açığına işaret etmektedir. Sadece sayısal bir eşitsizlik değil; aynı zamanda farklı deneyim ve ihtiyaçların politika süreçlerine yansımaması anlamına gelen bu konuda genç kadınların temsili ise bu tablo içerisinde daha da sınırlıdır. Yaş ve cinsiyet temelli bu çift katmanlı eşitsizlik, genç kadınların kamusal alanda görünürlüğünü azaltmakta ve karar alma süreçlerinden dışlanmasına yol açmaktadır. Bu nedenle genç kadınların sivil katılımı, hem bireysel güçlenme hem de demokratik temsilin yeniden dengelenmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır.

2.1.2 Kapsayıcı Politika Üretiminde Genç Kadın Perspektifi

Genç kadınların deneyimleri; eğitim, istihdam, güvenlik, kamusal alan kullanımı ve dijital alanlar gibi birçok konuda özgün ihtiyaçlar ve bakış açıları içermektedir. Bu perspektifin karar alma süreçlerine dahil edilmesi, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir politikaların geliştirilmesini sağlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Araştırmalar, farklı toplumsal grupların dahil olduğu karar süreçlerinin daha etkili ve uzun vadeli çözümler ürettiğini göstermektedir. Bu bağlamda genç kadınların katılımı, yalnızca bir eşitlik meselesi değil; aynı zamanda politika kalitesini artıran stratejik bir gerekliliktir.

2.1.3 Sivil Katılımın Güçlendirici Etkisi

Sivil katılım süreçleri, genç kadınlar için önemli bir öğrenme ve dönüşüm alanı sunmaktadır. Bu süreçler sayesinde bireyler; kamusal alanda kendini ifade etme, müzakere ve savunuculuk yapma, liderlik ve organizasyon becerileri geliştirme, ağ kurma ve dayanışma oluşturma gibi yetkinlikler kazanmaktadır. Bu kazanımlar toplumsal hayata aktif katılımın temelini oluşturmaktadır.

2.1.4 Dijital Çağ ve Yeni Katılım Fırsatları

Dijitalleşme, genç kadınların sivil katılıma erişimini önemli ölçüde kolaylaştırmıştır. Sosyal medya, açık veri platformları ve çevrimiçi topluluklar sayesinde genç kadınlar, fiziksel engellerden bağımsız olarak katılım sağlayabilmektedir. Ancak bu alan aynı zamanda yeni riskleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle çevrimiçi taciz ve dijital şiddet, genç kadınların katılımını sınırlayan önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle dijital katılımın güçlendirilmesi, aynı zamanda güvenli alanların oluşturulmasını da gerektirmektedir.

Neden Bu Kadar Önemli?

Karar alma mekanizmalarında temsil eksikliği: Türkiye'de yerel yönetimlerde kadın belediye başkanı oranı %4'ün altındadır.

Genç kadın bakışı, politikaları daha kapsayıcı ve sürdürülebilir kılar.

Sivil katılım; liderlik becerilerini, özgüveni ve ağ oluşturmaya geliştirmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği; ancak kadınların sürece dahil olmasıyla sağlanabilir.

Dijital çağ yeni ve erişilebilir katılım kanalları sunmaktadır.

2.2 Engeller ve Aşma Stratejileri

Genç kadınların sivil katılıma erişimi, kişisel tercihlerden ibaret bir mesele değildir; içinde buldukları toplumsal yapı, ekonomik koşullar ve gündelik yaşam pratikleri bu süreci doğrudan belirler. Bu nedenle katılım önündeki engelleri anlamak için meseleyi tek bir boyuttan değil, birbiriyle ilişkili farklı katmanlar üzerinden değerlendirmek gerekir. Karşılaşılan zorluklar çoğu zaman bireysel eksikliklerden değil, yapısal sınırlamalardan kaynaklanır. Bu durum, çözüm yollarının da bireysel çabanın ötesine geçmesini ve daha kapsayıcı yaklaşımlar geliştirilmesini gerekli kılar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Karşılaşılan Engeller	Engelleri Aşma Yaklaşımları
Zaman kısıtlaması ve çoklu roller	Katılım süreçlerinin esnek kurgulanması, kısa süreli katkıya imkan tanıyan modellerin yaygınlaştırılması ve çevrimiçi katılım araçlarının etkin kullanımı, zaman baskısını azaltarak daha geniş katılımı mümkün kılar.
Güvenlik kaygıları ve taciz	Dijital ve fiziksel alanlarda güvenliği artıran önlemler, bilinçlendirme çalışmaları ve güçlü dayanışma ağları, katılımın sürdürülebilirliğini destekler. Güvenli alanların varlığı, katılım motivasyonunu doğrudan etkiler.
Ağ ve mentör eksikliği	Deneyim paylaşımına dayalı mentörlük ilişkileri, akran ağları ve topluluk temelli öğrenme ortamları, bireylerin sürece daha kolay dahil olmasını sağlar ve yön bulma sürecini kolaylaştırır.
Finansal kısıtlar	Ücretsiz veya düşük maliyetli katılım imkanlarının artırılması, yerel düzeyde erişilebilir etkinliklerin yaygınlaştırılması ve kaynak gerektirmeyen katılım yollarının görünür kılınması, bu engeli hafifletir.
Görünmezlik ve temsil eksikliği	Farklı deneyimlerin görünür hale getirilmesi, hikaye anlatımı ve içerik üretimi yoluyla temsilin güçlendirilmesi, yeni katılımcılar için ilham verici bir alan oluşturur.
Özgüven ve deneyim eksikliği	Deneyim odaklı öğrenme süreçleri, uygulamalı çalışmalar ve küçük ölçekli katılım fırsatları, bireylerin sürece daha rahat dahil olmasını ve zamanla daha aktif roller üstlenmesini sağlar.
Bilgiye erişim ve farkındalık sorunu	Katılım mekanizmalarına dair bilgilerin sade, açık ve erişilebilir biçimde sunulması; rehberler, açık çağrılar ve dijital içerikler aracılığıyla farkındalığın artırılması, sürece giriş bariyerlerini düşürür.
Bilgi ve beceri boşlukları	Akran öğrenmesi, açık kaynak içerikler ve pratik odaklı eğitimler, bireylerin katılım için gerekli bilgi ve becerileri süreç içinde geliştirmesine olanak tanır.

2.2.1 Zaman Kısıtlaması ve Çoklu Roller

Genç kadınlar, gündelik yaşamlarında birden fazla sorumluluğu aynı anda üstlenmek durumunda kalmaktadır. Eğitim, iş hayatı, aile içi roller ve bakım emeği gibi yükümlülükler, zamanın parçalanmasına ve sivil katılım için ayrılacak alanın daralmasına yol açar. Bu durum çoğu zaman katılım isteğinin önüne geçen pratik bir engel haline gelir. Katılmak isteyen ancak zaman yaratamayan birçok genç kadın, süreçlerin dışında kalmak zorunda hisseder.

Aşma Stratejileri: Daha esnek katılım modellerinin geliştirilmesi bu noktada kritik önem taşır. Kısa süreli katkı sunmaya imkan veren mikro katılım yöntemleri, çevrimiçi toplantılar ve zaman bağımsız katılım araçları bu engeli önemli ölçüde hafifletebilir. Katılımın “tam zamanlı bir sorumluluk” gibi kurgulanmaması, daha fazla kişinin sürece dahil olmasını sağlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

2.2.2 Güvenlik Kaygıları ve Taciz

Kamusal alan, genç kadınlar için her zaman eşit derecede güvenli bir alan değildir. Fiziksel ortamlarda yaşanan güvenlik kaygıları, gece saatlerinde hareket kısıtları ya da toplumsal baskılar, katılım alanlarını daraltabilir. Benzer şekilde dijital ortamlar da her zaman güvenli değildir; çevrimiçi taciz, nefret söylemi ve hedef gösterme gibi durumlar, katılım isteğini zedeleyebilir. Bu tür deneyimler, zamanla geri çekilmeye ve görünürlüğün azalmasına neden olabilir.

Aşma Stratejileri: Güvenli katılım alanlarının oluşturulması bu noktada belirleyicidir. Dijital güvenlik eğitimleri, moderasyon politikaları ve destek mekanizmaları, özellikle çevrimiçi alanlarda daha güvenli bir ortam sağlar. Dayanışma ağlarının güçlenmesi de bu süreçte önemli bir rol oynar; bireyler yalnız olmadıklarını hissettiklerinde katılım konusunda daha dirençli hale gelir.

2.2.3 Ağ ve Mentör Eksikliği

Sivil katılım çoğu zaman bir ağın parçası olmayı gerektirir. Ancak birçok genç kadın, bu ağlara nasıl dahil olacağını bilmediği için sürece dışarıdan bakmakla yetinir. Rehberlik eksikliği, nereden başlanacağına dair belirsizlik yaratır. Bu durum özellikle ilk adımı atmayı zorlaştırır ve katılımı sürdürülebilir olmaktan çıkarır.

Aşma Stratejileri: Mentörlük ilişkileri ve akran dayanışması bu boşluğu doldurmada oldukça etkilidir. Deneyim paylaşımına dayalı ortamlar, katılım süreçlerini daha erişilebilir hale getirir. Topluluk temelli öğrenme modelleri sayesinde bireyler hem bilgiye ulaşır hem de kendilerini daha güvende hisseder.

2.2.4 Görünmezlik ve Temsil Eksikliği

Genç kadınların kamusal alanda yeterince yer bulamaması, katılımın önündeki en temel sorunlardan biridir. Temsilin sınırlı olması, rol model eksikliğini beraberinde getirir. Bu da “ben de yapabilir miyim?” sorusunun daha sık sorulmasına neden olur. Görünürlük eksikliği, katılımın sürekliliğini de olumsuz etkiler. İnsanlar kendilerine benzer deneyimleri görmediklerinde sürece dahil olma ihtimalleri düşer.

Aşma Stratejileri: Görünürlüğü artıran çalışmalar bu noktada kritik bir rol oynar. Hikaye anlatımı, içerik üretimi ve başarı örneklerinin paylaşılması, yeni katılımcılar için ilham verici bir alan açar. Temsilin artması, katılımın da artmasını beraberinde getirir.

2.2.5 Özgüven ve Yetkinlik Eksikliği

Birçok genç kadın, sivil katılım süreçlerinde yeterli bilgiye veya beceriye sahip olmadığını düşünerek geri durur. Bu durum çoğu zaman gerçek bir eksiklikten değil, deneyim eksikliğinden kaynaklanır. Katılım alanlarının “uzmanlık gerektiren” yerler olarak algılanması, ilk adımı atmayı zorlaştırır.

Aşma Stratejileri: Deneyim odaklı öğrenme süreçleri bu algıyı kırmada oldukça etkilidir. Eğitim programları, atölyeler ve uygulamalı çalışmalar sayesinde bireyler sürecin içinde öğrenir. Küçük

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

katkılarla başlamak ve zamanla daha aktif roller üstlenmek, özgüvenin doğal şekilde gelişmesini sağlar.

2.2.6 Bilgiye Erişim ve Farkındalık Sorunu

Katılım mekanizmalarının varlığı tek başına yeterli değildir; bu mekanizmaların bilinir olması gerekir. Pek çok genç kadın, aslında katılabileceği fırsatlardan haberdar olmadığı için sürecin dışında kalır. Bilgiye erişimde yaşanan bu kopukluk, katılımın önündeki görünmez engellerden biridir.

Aşma Stratejileri: Bilginin daha erişilebilir ve anlaşılır şekilde sunulması büyük fark yaratır. Rehberler, açık çağrılar ve sadeleştirilmiş içerikler, katılım yollarını görünür hale getirir. Özellikle dijital platformların aktif kullanımı, bu bilginin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlar.

2.3 Sonuç: Katılımın Dönüştürücü Potansiyeli

Genç kadınların sivil katılımı, bireysel gelişimin ötesinde bir anlam taşır; toplumsal yapıyı dönüştüren temel dinamiklerden biridir. Katılım arttıkça karar süreçleri çeşitlenir, farklı deneyimler görünür hale gelir ve üretilen politikalar daha kapsayıcı bir niteliğe kavuşur. Bu dönüşüm kendiliğinden gerçekleşmez. Katılım alanlarının bilinçli şekilde tasarlanması, engellerin fark edilmesi ve bu engellere karşı somut çözümler üretilmesi gerekir. Genç kadınların sürece daha güçlü şekilde dahil olduğu bir yapı, daha dengeli, daha adil ve daha yaşanabilir bir toplumsal düzenin kapısını aralar.

BÖLÜM 3: ANKARA'DA YEREL YÖNETİM VE SİVİL KATILIM

Ankara, Türkiye'de yerel yönetim, kamu politikası ve sivil katılım ilişkisini en yakından izleyebileceğimiz şehirlerden biridir. Bunun birkaç temel nedeni vardır. Birincisi, Ankara merkezi idarenin bulunduğu şehir olduğu için karar alma kültürü burada gündelik yaşamın daha görünür bir parçasıdır. İkincisi, çok sayıda üniversite, öğrenci topluluğu, meslek örgütü, gönüllü oluşum ve kamusal kurum aynı kent dokusu içinde yan yana var olur. Üçüncüsü ise, yerel yönetim

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

mekanizmaları ile kentte yaşayanların talepleri arasındaki temas noktaları başka birçok şehre göre daha sık ve daha kurumsal bir çerçevede kurulabilmektedir. Bu nedenle Ankara'da sivil katılımı anlatmak, gönüllülüğü ya da kamusal etkinliklere katılmayı anlatmakla birlikte; kent yönetimine fikir taşımayı, veri üretmeyi, öneri geliştirmeyi, yerel hizmetleri tartışmayı ve zaman zaman karar süreçlerini etkileyecek bir baskı ve diyalog alanı kurmayı da anlatmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi "şeffaf" ve "katılımcı" yönetim söylemini kurumsal düzeye taşımaya çalışan bir çizgi izlemektedir. Belediye haberleri, stratejik belgeler ve bağlı yapılar üzerinden bakıldığında bu yaklaşım; açık veri, gençlik meclisleri, kent konseyi, gençlik merkezleri, genç akademiler ve tematik toplantılar gibi farklı araçlarla görünür hale gelmektedir. Bu yapı sayesinde kent sakinlerinin yönetime erişim biçimi klasik dilekçe ya da şikâyet kanallarının ötesine geçmekte; fikir sunma, tartışma yürütme, veri üzerinden sorun tanımlama ve kimi durumlarda önerileri belediye meclisi gündemine kadar taşıma kapasitesi doğmaktadır.

Ankara'daki sivil katılım alanını anlamak için üç hat özellikle önemlidir. İlki, Ankara Kent Konseyi gibi çok paydaşlı platformlar üzerinden işleyen ortak akıl ve tavsiye üretme süreçleridir. İkincisi, Başkent Gençlik Meclisi gibi gençlerin kent yönetimiyle doğrudan temas kurabildiği yapılarıdır. Üçüncüsü ise Mor Haritam, Şeffaf Ankara, Başkent Mobil ,Genç Akademi, gençlik merkezleri ve çalışma istasyonları gibi daha gündelik, daha erişilebilir ve pratik katılım alanlarıdır. Bu araçların bir arada bulunması, Ankara'da sivil katılımı tek bir kapıya bağlı olmaktan çıkarır; farklı yaş, ilgi ve deneyim düzeyindeki kişiler için birden fazla giriş yolu yaratır.

3.1 Ankara Kent Konseyi: Ortak Akıl, Tavsiye Kararı ve Kent Ölçeğinde Diyalog

Ankara Kent Konseyi, resmi tanımıyla kentin bileşenlerini ve paydaşlarını bir araya getiren, siyaset üstü bir danışma organı olarak kendisini konumlandırmaktadır. Konseyin kendi tanıtım metninde sürdürülebilir kalkınma, hemşehrilik hukuku, kentli hakları ve yönetim kavramları öne çıkarılmakta; bu yapının yerel dinamikleri harekete geçirerek karar alma süreçlerinde rol oynadığı vurgulanmaktadır. Bu çerçeve önemlidir; çünkü kent konseyi bir belediye birimi gibi doğrudan icra yapan bir yapı değildir. Asıl gücü, kenti ilgilendiren meseleleri farklı kesimlerle birlikte tartışabilmesinden, görüşleri derleyebilmesinden ve bunları tavsiye niteliğinde yönetime taşıyabilmesinden gelir. Ankara Kent Konseyi'ni dikkat çekici kılan unsurlardan biri, geniş temsil kapasitesidir. Konseyin kendi anlatımında üniversitelerden teknokentlere, sanayi odalarından meslek örgütlerine, siyasi parti temsilcilerinden kamu kurumlarına, sivil toplum kuruluşlarından yerel aktörlere kadar toplumun farklı kesimlerini aynı çatı altında buluşturduğu belirtilmektedir. Bu yapı, şehrin birlikte yönetilmesi fikrini ortak akıl, dayanışma ve şeffaflık ilkeleri etrafında kurmaya çalıştığını ifade etmektedir. Bu tarif, konseyin kendisini klasik bir danışma masasından daha geniş bir zemin olarak gördüğünü gösterir. Burada mesele, görüş toplamakla sınırlı değildir; farklı aktörlerin birbirini duyması, aynı kente farklı pencerelerden bakması ve zaman içinde ortak öneriler üretebilmesidir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Konseynin işleyişinde meclisler, çalışma grupları, genel kurul, yürütme kurulu, toplantılar, çalıştaylar, bültenler ve tavsiye kararları önemli yer tutar. Ankara Kent Konseyi'nin katılımı tek tip bir yapıyla sınırlanamamaktadır. Meclisler daha çok belirli toplumsal kesimlerin ya da ilgi alanlarının temsilini güçlendiren yapılar olarak öne çıkarken, çalışma grupları daha tematik, daha uzmanlaşmış ve mesele odaklı bir ereve sunar. Örneğin Ankara İstatistikleri ve Araştırmaları alışma Grubu'nun görevi; başkente ilişkin sosyoekonomik, demografik ve çevresel verileri toplamak, analiz etmek, kamuoyuyla paylaşmak ve karar alma süreçlerine veri temelli katkı sunmak olarak tanımlanmıştır. Bu rnek tek başına önemli bir Şey söyler: Ankara Kent Konseyi'nde katılım, salt görüş bildirme Őeklinde kurulmamaktadır; araştırma, veri toplama ve rapor üretimi de bu alanın bir parçasıdır.

Ankara Kent Konseyi'nin son dönemdeki görünürlüğü, düzenli bültenleri ve ne çıkan haber akışı üzerinden de izlenebilmektedir. Organizasyon yapısında eğitim, kültür, iklim, tarih, ocuk, sanat, kırsal kalkınma, sanayi üretimi ve farklı toplumsal başlıklarda etkinlikler yer almaktadır. Bu eşitlilik, Ankara Kent Konseyi'nin tek bir alana kapanmadığını; kenti yaşayan bir organizma gibi ele alarak gündemi geniş bir yelpazede tartıştığını gösterir. Buradan çıkan en önemli sonuç Őudur: Ankara Kent Konseyi'ne katılmak isteyen bir kişi için giriş noktası sadece "genel siyaset" değildir. Tarih, kültür, eğitim, evre, erişilebilirlik, kadın hakları, gençlik, veri, üretim ya da kent belleği gibi alanların her biri bir katılım kapısı olabilir.

Ankara Kent Konseyi Katılımcı Yönetim

- ▶ Gençlik ve Kadın Meclisleri aracılığıyla katılım fırsatları sunmaktadır
- ▶ çok paydaşlı yapısıyla aktiftir
- ▶ niversiteler, STK'lar ve kamu kurumlarını bir araya getirmektedir
- ▶ Sürdürülebilir kent politikaları üretmektedir
- ▶ Web: ankarakentkonseyi.org.tr

3.1.1 Ankara Kent Konseyi'nin temel amaçları

Ankara Kent Konseyi'nin varlık nedeni bira başlık altında özetlenebilir. İlk olarak, kentte yaşayan farklı grupların birbirinden kopuk Şekilde konuşmasını önlemek ve ortak bir müzakere zemini yaratmak hedeflenmektedir. İkinci olarak, kente ilişkin sorunların belediye ya da merkezi idare tarafından tek taraflı tarif edilmesi yerine, kent sakinlerinin, uzmanların, öğrencilerin, gönüllülerin ve meslek temsilcilerinin katkısıyla ele alınması amaçlanmaktadır. nc olarak, kentli hakları ve hemŐehrlik hukuku etrafında bir aidiyet duygusu geliştirilmek istenir. Bu da "ben bu Şehirde yaşıyorum" cümlesinden "ben bu Şehir hakkında söz sahibiyim" cümlesine geçiş anlamına gelir. Dördüncü olarak ise, tavsiye kararları, raporlar ve kamuoyu açıklamaları yoluyla karar vericilere yn gösteren bir düşünce ve diyalog platformu oluşturulmaktadır.

3.1.2 Ankara Kent Konseyi ne yapar?

Ankara Kent Konseyi'nin yaptığı işler pratikte bira düzeyde görünür. Bir düzeyde, toplantılar, paneller, söyleşiler ve çalıştaylar gibi etkinlikler vardır. Bu etkinlikler kenti ilgilendiren meselelerin görünür hale gelmesine yardımcı olur. İkinci düzeyde, meclisler ve çalışma grupları üzerinden daha odaklı çalışmalar yürütülür. Bu alanlarda tavsiye kararları hazırlanabilir, raporlar oluşturulabilir,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

uzman görüşleri toplanabilir ya da kamuoyuna açık tartışmalar düzenlenebilir. Üçüncü düzeyde, kentteki farklı aktörler arasındaki temas kolaylaştırılır. Üniversite öğrencisi, belediye temsilcisi, meslek odası üyesi ve gönüllü bir yurttaşın aynı tartışmada bir araya gelmesi başlı başına bir katılım pratiğidir. Dördüncü düzeyde ise, kamusal hafıza ve ortak gündem oluşturma işlevi görülür. Ankara Kent Konseyi'nin bültenleri, tavsiye kararları ve düzenli yayınları bu nedenle önemlidir; çünkü kentte konuşulan konuların kayıt altına alınmasını sağlar.

3.1.3 Ankara Kent Konseyi'ne nasıl ulaşılır, nasıl dahil olunur?

Ankara Kent Konseyi'nin adresi Hacı Bayram Mahallesi Atatürk Bulvarı No:18, Opera/Altındağ/Ankara 06050; telefon numarası 0312 324 51 36 ve e-posta adresi info@ankarakentkonseyi.org.tr'dir. Sitede meclisler, çalışma grupları ve iletişim başlıkları açık biçimde yer almaktadır. Bu nedenle katılım için en temel yol, Ankara Kent Konseyi'nin web sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden güncel etkinlik ve duyuruları izlemek, ilgilenilen meclis ya da çalışma grubunu belirlemek ve doğrudan iletişim kurmaktır. Katılım çoğu zaman etkinlik takibi, duyuru üzerinden başvuru, e-posta yoluyla temas ya da yüz yüze irtibat üzerinden ilerlemektedir.

3.1.4 Gençler ve genç kadınlar açısından neden önemli?

Ankara Kent Konseyi, özellikle gençler ve genç kadınlar için birkaç nedenle kritik bir alandır. Birincisi, burada söz almak için seçilmiş temsilci olmak gerekmez; yurttaş olmak ve kente dair bir söz üretmek istemek güçlü bir başlangıçtır. İkincisi, Ankara Kent Konseyi'nin meclis ve çalışma grubu mantığı, kişilerin doğrudan ilgilendikleri meseleler etrafında katılım kurmasına imkan verir. Üçüncüsü, konsey gençler açısından bir "siyaset okulu" değil, daha çok "katılım okulu" işlevi görür; nasıl konuşulacağını, nasıl öneri üreteceğini, nasıl belge hazırlanacağını ve nasıl müzakere yürütüleceğini deneyimleme alanı yaratır. Dördüncüsü, kent hakkı, güvenli kamusal alan, toplumsal cinsiyet eşitliği, kültürel erişim, veri okuryazarlığı ve çevre gibi başlıklar genç kadınların gündelik hayatıyla doğrudan ilişkilidir. Bu meselelerin konuşulduğu bir platformda yer almak, kent deneyimini daha görünür ve siyaseten daha etkili hale getirir. Bu, özellikle Ankara gibi öğrenci nüfusu yüksek bir şehirde büyük bir fark yaratır.

3.2 Başkent Gençlik Meclisi: Gençlerin Kent Yönetimine Temas Ettiği Alan

Başkent Gençlik Meclisi, Ankara'daki genç katılımı tartışırken merkezde yer alması gereken yapılardan biridir. Temel amacı, Ankara'da yaşayan gençlerin kent yönetiminde söz sahibi olmasını sağlamak, kente değer üretmelerine alan açmak ve yerel karar alma süreçleriyle gençler arasında doğrudan temas kurmaktır. Belediye haberlerinde gençlerin belediye meclis salonunda toplandığı, yerel gençlik eylem planı üzerine çalıştığı, sorun ve ihtiyaçlarını yetkililere ilettiği ve belediye meclisi işleyişini deneyimlediği görülmektedir. Bu açıdan Başkent Gençlik Meclisi, klasik anlamda bir gençlik kulübü değildir. Daha çok, gençliğin belediye ölçeğinde nasıl temsil edilebileceğine dair pratik bir model sunar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Başkent Gençlik Meclisi'nin "Ankara'da yaşayan tüm gençlerin bir çatı altında kente değer üretmeleri ve kent yönetimine katılmaları" için buluşmalarını sürdürdüğü belirtilmiştir. Gençlerin Büyükşehir Belediye Meclisi'nde oturum gerçekleştirdiği, yerel gençlik eylem planı üzerine çalıştığı ve fikirlerini yetkililere ilettiği aktarılmaktadır. Bu çok önemli bir veridir; çünkü genç katılım burada sembolik bir dinleme seansı olarak kalmamış, gençlerin kentin en üst yerel karar organının mekanına girerek o düzeni deneyimlediği bir form kazanmıştır. Gençler belediye meclisi düzenini bizzat yaşayarak, sadece "dışarıdan izleyen" konumunda kalmamış, yönetime dair dil ve prosedürlerle karşılaşmıştır.

Bu çalışmalar, Başkent Gençlik Meclisi'nin tek seferlik bir girişim olmadığını, süreklilik kazanmaya çalıştığını göstermektedir. 19 Mayıs Gençlik Özel Oturumu'nda yaklaşık 150 gencin ABB Meclis Salonu'nda bir araya geldiği, karar alıcı mekanizmalara nasıl dahil olunabileceğinin tartışıldığı ve gruplar halinde belirli problemlere çözüm stratejileri geliştirildiği aktarılmıştır. Model Başkent ABB Meclisi Simülasyonu ise Başkent Gençlik Meclisi üyelerinin belediye meclis üyesi gibi rol alarak meclis pratiğini deneyimlediği ifade edilmektedir. Bu tür etkinlikler, gençlerin yönetime "temas eden" değil, yönetime dair düşünme biçimlerini öğrenen aktörler haline gelmesi açısından dikkat çekicidir.

3.2.1 Başkent Gençlik Meclisi'nin amaçları

Başkent Gençlik Meclisi'nin temel amaçlarını dört başlıkta okumak mümkündür. İlk olarak, Ankara'da yaşayan ya da Ankara'da öğrenim gören gençlerin kente ilişkin sorunları kendi dilleriyle ifade edebileceği bir alan yaratmak hedeflenmektedir. İkinci olarak, gençlerin taleplerinin belediye bürokrasisine ve siyasal karar alma kanallarına ulaşmasını sağlayacak bir köprü kurulmaktadır. Üçüncü olarak, gençlerin demokrasi kültürü, temsil, müzakere ve ortak karar üretimi konularında deneyim kazanması amaçlanmaktadır. Dördüncü olarak ise Ankara'nın genç dostu bir kent haline gelmesine katkı sunmak, hatta kent ölçeğinde gençlik politikalarını daha görünür ve kurumsal hale getirmek istenmektedir. Tavsiye kararlarında Avrupa Gençlik Başkenti vizyonu, gençlik merkezlerinin artırılması, öğrenci dostu yaklaşımların geliştirilmesi ve gençlere açık düzenli meclis toplantıları gibi önerilerin yer alması, bu yönelimi açık biçimde göstermektedir.

3.2.2 Başkent Gençlik Meclisi hangi faaliyetleri yürütür?

Başkent Gençlik Meclisi'nin faaliyetleri birkaç başlıkta toplanabilir. Birincisi, özel oturumlar ve gençlik toplantılarıdır. Bunlarda gençler belediye meclisi salonunda bir araya gelir, öncelikli kent meselelerini tartışır, soru sorar ve öneriler geliştirir. İkincisi, Model Başkent / meclis simülasyonu gibi uygulamalı programlardır. Bu tür etkinliklerde gençler belediye meclisinin işleyişini role-play yöntemiyle deneyimler. Üçüncüsü, yerel gençlik eylem planı gibi stratejik başlıklarda çalışma yürütülmesidir. Dördüncüsü, uluslararası temsil ve deneyim paylaşımıdır; örneğin Avrupa'daki yerel katılımcılık pratiklerini tanıtmaya veya bu pratiklerle temas kurma çabası haberlerde açık biçimde yer almıştır. Beşincisi, kadınlara yönelik şiddet, iklim, öğrenci dostu kent, erişilebilir kamusal alanlar gibi tematik başlıklarda gençlik perspektifi geliştirilmesidir. Başkent Gençlik Meclisi temsilcilerinin toplumsal cinsiyet temelli şiddet gibi konularda sunum yaptığı da görülmektedir. Bu tablo, meclisin

faaliyet alanının dar bir gençlik ajandasından ibaret olmadığını; kentteki genel meseleleri gençlik perspektifiyle ele alan daha geniş bir işlev üstlendiğini gösterir.

3.2.3 Başkent Gençlik Meclisi'nin belediyeyle ilişkisi neden önemli?

Başkent Gençlik Meclisi'ni sıradan bir gönüllü topluluk olmaktan ayıran noktalardan biri, belediye meclisi ve belediye yöneticileriyle kurduğu somut temas alanıdır. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı açıklamalarında, gençlerin aklına ve ihtiyaç tarifine duyulan gereksinim özellikle vurgulanmış; bunun araçlarından birinin Başkent Gençlik Meclisi olduğu ifade edilmiştir. Aynı açıklamada, gençlerin aldığı kararların belediye meclisinde değerlendirilerek hayata geçirilmesi için çalışıldığı belirtilmiştir. Bu ifade, uygulamanın her zaman bire bir sonuca dönüştüğu anlamına gelmez; ancak en azından yapının belediye tarafından ciddiye alınan bir katılım kanalı olarak görüldüğünü gösterir. Genç katılımı açısından bu çok değerlidir, çünkü fikir üretimi ile kurumsal karar arasında açık bir bağ kurulmadan katılım çoğu zaman sembolik düzeyde kalır. Burada ise gençlerin meclis salonunda yer alması, bürokratlarla aynı oturumda bulunması ve bazı önerilerin resmi gündemle temas etmesi katılımın ağırlığını artırmaktadır.

3.2.4 Başkent Gençlik Meclisi'ne nasıl ulaşılır, nasıl dahil olunur?

Ankara Kent Konseyi'nin duyurularını takip etmek, Başkent Gençlik Meclisi'nin düzenlediği etkinlikleri izlemek, Ankara Kent Konseyi ile doğrudan iletişim kurmak ve ilgili toplantılara katılarak temas başlatmak. Ankara Kent Konseyi'nin resmi iletişim bilgileri bu açıdan önemli bir giriş kapısıdır: Hacı Bayram Mahallesi Atatürk Bulvarı No:18 Opera/Altındağ/Ankara, 0312 324 51 36, info@ankarakentkonseyi.org.tr. Ayrıca Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin gençlik ve spor hizmetleri sayfaları ile gençlik haberleri de takip edilmelidir; çünkü Başkent Gençlik Meclisi faaliyetleri sık sık belediye haberleri içinde duyurulmaktadır. Kesin üyelik prosedürünü teyit etmek için doğrudan AKK ile temas kurmak en güvenilir yoldur.

3.2.5 Genç kadınlar açısından neden önemli?

Başkent Gençlik Meclisi, genç kadınlar açısından özellikle değerlidir; çünkü kamusal karar alanlarına mesafe duyan ya da bu alanlara nasıl girileceğini bilmeyen kişiler için daha erişilebilir bir geçiş alanı yaratır. Belediye meclisi gibi kurumsal mekanlar çoğu zaman gençlere uzak, resmî ve sert yapılar gibi algılanabilir. Simülasyonlar, özel oturumlar ve gençlik toplantıları bu mesafeyi azaltır. Genç kadınlar bu alanlarda soru sorma, söz alma, komisyon mantığını anlama, sorun tanımlama ve çözüm önerisi geliştirme konusunda deneyim kazanabilir. Özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği, güvenli ulaşım, kamusal alan güvenliği, kültürel erişim, ekonomik kırılganlık ve öğrenci yaşamı gibi konular genç kadınların deneyimiyle doğrudan temas eder. Bu nedenle Başkent Gençlik Meclisi'ne katılım, soyut bir yurttaşlık pratiğinden çok, gündelik yaşamı şekillendiren başlıklarda söz söyleme fırsatı anlamına gelir.

3.3 Mor Haritam, Şeffaf Ankara, Başkent Mobil, Genç Akademi ve Diğer Katılım Kapıları

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Ankara'daki sivil katılımı sadece Kent Konseyi ve Gençlik Meclisi üzerinden okumak eksik kalır. Çünkü yerel katılım çoğu zaman büyük toplantılardan değil, gündelik temas noktalarından güç alır. Bu noktada Mor Haritam, Şeffaf Ankara, Genç Akademiler, gençlik merkezleri ve çalışma istasyonları gibi araçlar oldukça etkili bir rol oynar.

3.3.1. Mor Haritam - Kadınların Kent Deneyimlerini Haritalayan Dijital Katılım Aracı

Mor Haritam, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women), SIDA (İsveç Kalkınma Ajansı) ve TESEV iş birliğiyle hayata geçirdiği, Türkiye'nin ilk toplumsal cinsiyete duyarlı interaktif kent haritalaması platformudur. Bu tür bir araç, kent deneyimini veri haline getirmenin en güçlü örneklerinden biridir. Güvensiz hissedilen noktaların, erişim sorunlarının ya da hizmet ihtiyacının görünür hale gelmesi, yönetime yalnızca anlatı değil haritalandırılmış bir bilgi sunar. Kentte yaşanan deneyimlerin veri olarak birikmesi, özellikle kadınların ve genç kadınların gündelik hayatında görünmez kalan sorunların daha tartışılabilir hale gelmesini sağlar.

Mor Haritam Ne Sağladı?

Mor Haritam, kadınların kentteki deneyimlerini görünür hale getiren ve bu deneyimleri somut veriye dönüştüren önemli bir dijital araç olarak öne çıktı. Bu platform sayesinde, daha önce dağınık ve bireysel kalan birçok bilgi tek bir harita üzerinde toplanabildi ve erişilebilir hale geldi.

- Kadın Danışma Merkezi, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), meslek edindirme kursları, danışma merkezleri ve kreşler gibi kadınların doğrudan ihtiyaç duyabileceği hizmet noktaları, adres ve iletişim bilgileriyle birlikte harita üzerinde yer aldı. Bu sayede kadınlar, yaşadıkları ilçede hangi destek mekanizmalarının bulunduğunu kolayca görebildi ve bu hizmetlere daha hızlı ulaşabildi.
- Mahalle ölçeğinde önemli bir boşluğu dolduran bir diğer unsur, muhtarlıkların görünür hale gelmesiydi. Muhtarların iletişim bilgileri ve muhtarlık adreslerinin haritada yer alması, yerel düzeyde başvuru ve iletişim kanallarını daha erişilebilir kıldı. Özellikle mahalle bazlı sorunların iletilmesinde bu bilgi büyük kolaylık sağladı.
- Platformun en dikkat çeken özelliklerinden biri, kadınların kentte karşılaştıkları güvenlik sorunlarını doğrudan kendilerinin işaretleyebilmesiydi. Yetersiz aydınlatma, izbe sokaklar, ıssız alanlar, ulaşımda güvensizlik hissi yaratan noktalar gibi sorunlar kullanıcılar tarafından harita üzerine eklenebildi. Bu sayede bireysel deneyimler tek tek anlatılmak yerine, mekansal olarak görünür ve analiz edilebilir hale geldi.
- Toplanan bu geri bildirimler, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı'na iletildi. Böylece kullanıcıların paylaştığı veriler, tek başına bir farkındalık aracı olarak kalmadı; belediyenin hizmet planlaması ve bütçelendirme süreçlerinde dikkate alınabilecek bir veri kaynağına dönüştü.

Mor Haritam'ın sağladığı en önemli katkılardan biri, kentteki sorunların “duyguya dayalı” bir algıdan çıkarak daha somut bir zeminde tartışılabilmesine olanak tanımasıydı. Kadınların deneyimleri,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

harita üzerinde biriktiğinde belirli bölgelerde yoğunlaşan sorunlar daha net şekilde ortaya çıktı. Bu durum, yerel yönetimlerin müdahale alanlarını daha doğru belirlemesine katkı sağladı. Proje kapsamında elde edilen bu deneyim, dijital katılım araçlarının nasıl çalışabileceğine dair güçlü bir örnek sundu. Vatandaşların doğrudan veri üretebildiği, bu verinin kamu kurumlarıyla paylaşıldığı ve karar süreçlerini etkileyebildiği bir modelin mümkün olduğunu gösterdi.

Mor Haritam'dan Sahaya Yansıyan Bir Örnek: Aydınlatma Çalışmaları

Mor Haritam, Ankara'da dijital geri bildirim somut belediye hizmetlerine nasıl dönüşebileceğini gösteren güçlü örneklerden biri. Platform üzerinden iletilen riskli bölge bildirimleri içinde yetersiz aydınlatma, karanlık sokaklar ve güvensiz alanlara ilişkin geri bildirimler öne çıkmıştır. Bu bildirimler doğrultusunda Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin EnerjiSA ile yürüttüğü iş birliği kapsamında 102 sokakta aydınlatma çalışması yapıldığı; çalışmaların özellikle Çankaya Birlik Mahallesi ile Mamak ilçesinin kesişimindeki bölgelerde yoğunlaştığı aktarılmıştır. Başvuruların en çok Mamak ve Yenimahalle/AŞTİ çevresinden gelmesi, dijital katılım araçlarının kentsel eşitsizlikleri ve güvenlik ihtiyaçlarını görünür kılmadaki önemini göstermektedir. Bu örnek, kullanıcı geri bildirimlerinin veri temelli biçimde ele alındığında belediye hizmet planlamasına nasıl somut katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır.

Genç Kadınlar Mor Haritam'ı Nasıl Kullandı?

Mor Haritam üzerinden kadınlar, yaşadıkları mahallelerde kendilerini güvensiz hissettikleri alanları işaretleyebildi. Karanlık sokaklar, yetersiz aydınlatma, ıssız duraklar ya da rahatsız edici deneyimler bu harita üzerinden görünür hale getirildi. Bu tür bildirimlerin bir araya gelmesi, belediyenin hizmet planlamasına yön verebilecek güçlü bir veri tabanı oluşturdu. Proje sürecinde biriken veriler, mahalle ve ilçe bazında güvenlik algısına dair önemli ipuçları sundu. Bu tür bir veri seti, genç kadınların kendi çevrelerine daha geniş bir perspektiften bakabilmesine ve bireysel deneyimlerini daha büyük bir tablo içinde değerlendirebilmesine imkan tanıdı. Bu yaklaşım, veri temelli katılımın nasıl kurulabileceğine dair iyi bir örnek oluşturdu. Mor Haritam'ın sunduğu model güçlü bir referans noktası olarak değerlendirilmektedir. Benzer bir ihtiyacın olduğu şehirlerde, bu tür dijital haritalama araçlarının kurulması için belediyelere talep iletmek mümkündür. Ankara'daki deneyim, yerel yönetimlerle veri temelli iletişim kurmanın somut bir örneğini sunar. Bu tür uygulamalar, bireysel deneyimlerin görünür hale gelmesini kolaylaştırır. Proje sürecinde paylaşılan veriler, kadınların kentte karşılaştıkları sorunların ortaklaştığını göstermiş ve bu sorunların kamusal tartışmaya taşınmasına katkı sağlamıştır. Üniversite toplulukları, gençlik grupları ya da gönüllü ekipler için de bu model ilham vericidir. Proje kapsamında ortaya çıkan yaklaşım, belirli bir bölgede veri toplama, analiz etme ve bu veriler üzerinden farkındalık üretme gibi çalışmaların nasıl kurgulanabileceğine dair yol gösterici niteliktedir.

3.3.2. Şeffaf Ankara - Harita Tabanlı Açık Veri Platformu

Şeffaf Ankara için Ankara Büyükşehir Belediyesi, "dünyada ilk ve tek harita tabanlı açık veri paylaşımı" ifadesini kullanmaktadır. Bu platform, belediyenin şeffaflık ve hesap verebilirlik yaklaşımını dijital ortama taşıyan önemli araçlardan biridir. Harita tabanlı yapısı sayesinde veriler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

yalnızca liste halinde sunulmaz; mekansal olarak görselleştirilir ve kullanıcıların kentle ilgili bilgileri daha kolay anlaması sağlanır. Bu özellik, platformu klasik veri paylaşım sistemlerinden ayırır ve kullanıcıyı pasif bir izleyici konumundan çıkararak veriyi yorumlayan ve kullanan bir aktöre dönüştürür. Açık veri yaklaşımı, sivil katılımın niteliğini de dönüştürür. Tartışmaların yalnızca kişisel gözlemler veya bireysel tepkiler üzerinden değil, somut verilere dayanarak yürütülmesine imkan tanır. Gençler, öğrenciler, araştırmacılar ve gönüllü topluluklar bu verileri inceleyerek kente dair sorunları daha sistemli biçimde analiz edebilir ve daha güçlü öneriler geliştirebilir. Bu yönüyle Şeffaf Ankara, dilekçe ya da savunuculuk süreçlerinin yerine geçen bir araç değil ancak bu süreçleri daha sağlam bir bilgi zeminiyle destekleyen ve etkisini artıran bir altyapı sunar. Platforma <https://seffaf.ankara.bel.tr/> adresi üzerinden erişilebilir. Mor Haritam gibi uygulamalarla birlikte düşünüldüğünde, Ankara'da dijital katılımın veri temelli boyutunu güçlendiren bir altyapı sunduğu görülmektedir.

Şeffaf Ankara'da Neler Var?

- **İhale verileri ve sözleşme bilgileri:** Belediye tarafından yürütülen projelere dair mali ve idari bilgiler şeffaf şekilde sunulur.
- **Kazi çalışmaları:** Hangi sokakta, hangi birim tarafından ve ne zaman çalışma yapıldığı harita üzerinden anlık olarak takip edilebilir. Bu sayede kentteki altyapı çalışmalarına dair güncel bilgiye ulaşmak mümkün olur.
- **Kent demografisi:** Yaş, eğitim durumu, medeni durum gibi farklı değişkenlere göre hazırlanmış nüfus haritaları, mahalle ve ilçe bazında analiz yapma imkânı sunar.
- **Sosyal hizmet noktaları:** Kadın merkezleri, kreşler, sosyal yardım noktaları gibi kamusal hizmet alanları harita üzerinde görüntülenebilir.
- **İndirilebilir veri setleri:** KVKK'ya uygun şekilde anonimleştirilmiş veriler CSV, JSON ve GIS formatlarında indirilebilir ve farklı analiz araçlarıyla kullanılabilir.

Bu içerikler, kullanıcıların kent hakkında daha bilinçli değerlendirmeler yapmasına ve somut verilere dayalı fikir geliştirmesine olanak tanır.

Şeffaf Ankara'yı Veri Analizi İçin Nasıl Kullanabilirsin?

1. Öncelikle ilgilendiğin bir konuyu belirle. Örneğin, yaşadığın ilçede yeşil alanların dağılımını incelemek ya da sosyal hizmetlere erişimi analiz etmek isteyebilirsin.
2. Şeffaf Ankara platformundan bu konuyla ilgili veri setini indir. Veriler genellikle CSV veya JSON formatında sunulur ve temel analizler için uygundur.
3. İndirdiğin veriyi Excel, Python (Pandas) gibi araçlarla analiz edebilir; Tableau Public veya Datawrapper gibi araçlarla görselleştirebilirsin. Bu adım, veriyi daha anlaşılır hale getirir.
4. Elde ettiğin bulguları kısa ve net bir şekilde ifade etmeye çalış. "Politika özeti" formatı bu noktada oldukça işlevseldir. İki sayfalık bir özetle sorunu, veriyi ve önerini açık biçimde ortaya koyabilirsin.
5. Hazırladığın bu çalışmayı ilgili platformlarla paylaş. Ankara Kent Konseyi'ndeki ilgili meclisler, gençlik yapıları ya da Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili daire başkanlıkları bu tür veri temelli öneriler için önemli temas noktalarıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Bu sürecin sonunda ortaya çıkan şey, sıradan bir görüşten daha fazlasıdır. Veriyle desteklenen bir analiz, kamusal tartışmalarda daha güçlü bir karşılık bulur ve karar alıcılarla kurulan iletişimi daha etkili hale getirir. Şeffaf Ankara, görüş bildirmekle sınırlı kalan katılım biçimlerinin ötesine geçerek, kanıta dayalı savunuculuğun önünü açan bir örnek olarak değerlendirilmektedir. Bu da özellikle gençler ve genç kadınlar için kent yönetimine daha güçlü bir şekilde dahil olmanın yollarından birini sunar.

3.3.3. Başkent Mobil - E-Demokrasi ve Sorun Bildirimi

Başkent Mobil, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin dijital dönüşüm sürecinin en görünür araçlarından biridir. Bu mobil uygulama, vatandaşların belediye hizmetlerine tek bir platform üzerinden erişmesini sağlarken, aynı zamanda kent yönetimiyle doğrudan etkileşim kurabilecekleri bir katılım alanı sunar. Günlük yaşamda karşılaşılan sorunların iletilmesinden, belediye çalışmalarının takip edilmesine kadar birçok süreç bu uygulama üzerinden yürütülebilir. Uygulama, App Store ve Google Play üzerinden ücretsiz olarak indirilebilir ve kullanıcı dostu arayüzü sayesinde farklı yaş gruplarından bireylerin kolayca kullanabileceği şekilde tasarlanmıştır.

Katılım Odaklı Özellikler

- **E-Demokrasi Modülü:** Kullanıcıların belediye tarafından yürütülen proje ve hizmetlere dair görüş bildirebildiği, oylamalara katılabildiği ve danışma süreçlerine dahil olabildiği bir alandır. Bu modül, kent yönetimine dair kararların daha geniş bir katılımıla şekillenmesine imkan tanır.
- **Sorun Bildirimi:** Vatandaşlar yaşadıkları mahallede karşılaştıkları altyapı sorunlarını (bozuk yollar, çöp birikimi, aydınlatma eksikliği vb.) fotoğraf ve konum bilgisiyle birlikte anlık olarak iletebilir. Bu özellik, günlük hayatta karşılaşılan sorunların doğrudan ilgili birimlere ulaşmasını sağlar.
- **Canlı Meclis İzleme:** Ankara Büyükşehir Belediyesi Meclis toplantıları uygulama üzerinden canlı olarak izlenebilir. Ayrıca geçmiş oturumlara erişim imkanı sunularak karar alma süreçlerinin daha şeffaf bir şekilde takip edilmesi sağlanır.

Başkent Mobil Neden Önemli?

Başkent Mobil, sivil katılımın gündelik hayata en somut şekilde entegre olduğu araçlardan biridir. Büyük ölçekli toplantılara katılmak ya da resmi süreçleri takip etmek her zaman mümkün olmayabilir; ancak bir mobil uygulama üzerinden sorun bildirmek, oylamaya katılmak ya da meclis toplantısını izlemek çok daha erişilebilir bir katılım biçimi sunar. Özellikle gençler ve genç kadınlar açısından bu tür uygulamalar, kent yönetimiyle temas kurmanın pratik bir yolunu oluşturur. Katılım, büyük ve karmaşık adımlardan ziyade küçük ama sürekli etkileşimlerle güçlenir. Yapılan bildirimlerin takibini sürdürmek, belediyenin hizmet süreçlerini ve hesap verebilirliğini izlemek için de en doğrudan yöntemlerden biridir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

3.3.4. Genç Akademi - Kapasite Geliştirme ve Katılım Alanı

Genç Akademi, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin gençlere yönelik geliştirdiği en önemli kapasite geliştirme ve sosyal katılım alanlarından biridir. Bu merkezler, gençlerin yalnızca hizmet alan bireyler olarak değil; kendini geliştiren, üreten ve kentle ilişki kuran aktörler olarak sürece dahil olabileceği bir zemin sunar. Ankara'nın farklı noktalarında faaliyet gösteren Genç Akademi merkezleri, gençlerin gündelik yaşamında erişebileceği, düzenli olarak kullanabileceği ve aidiyet geliştirebileceği fiziksel alanlar yaratır. Bu yönüyle katılımın daha görünür ve sürdürülebilir hale gelmesine katkı sağlar. Genç Akademi'ye 18-35 yaş aralığındaki gençler danışma noktaları üzerinden ya da çevrimiçi başvuru yoluyla ücretsiz olarak üye olabilir. 15-18 yaş aralığındaki kullanıcılar için veli onayı gerekmektedir. Üyeliğini tamamlayan kişiler, hem Genç Akademi merkezlerinden hem de Öğrenci Çalışma İstasyonlarından faydalanabilir.

Genç Akademi'de Neler Var?

- **Çalışma ve Üretim Alanları:** Gençlerin ders çalışabileceği, araştırma yapabileceği ve projelerini geliştirebileceği sessiz, ücretsiz ve donanımlı alanlar sunulur. Bu alanlar özellikle öğrenciler için önemli bir ihtiyaca karşılık verir.
- **Eğitim ve Atölye Programları:** Teknoloji, sanat, kişisel gelişim, sosyal etki ve girişimcilik gibi farklı alanlarda düzenlenen atölye ve eğitimler, gençlerin yeni beceriler kazanmasına katkı sağlar.
- **Topluluk ve Etkinlik Alanı:** Gençler burada aynı zamanda farklı kişilerle tanışır, ortak ilgi alanları etrafında bir araya gelir ve yeni fikirler geliştirir.
- **Öğrenci Çalışma İstasyonları:** Kütüphane ve çalışma alanı ihtiyacını karşılayan bu birimler, özellikle ders çalışmak için uygun ortam bulamayan gençler için önemli bir destek sunar.
- **Gençlik Merkezleri ile Entegre Yapı:** Altındağ, Araplar Aile Yaşam, Bala, Elmadağ, Kızılcahamam, Mamak, Ortapınar Yenikent ve Yenimahalle gibi farklı ilçelerde bulunan merkezler, bu yapının kente yayılmasını sağlar.

Genç Akademi'ye Nasıl Dahil Olunur?

Genç Akademi'ye katılım oldukça erişilebilir bir süreçtir:

1. Danışma noktalarından yüz yüze başvuru yapılabilir.
2. Çevrimiçi başvuru ile üyelik oluşturulabilir.
3. Üyelik için temel belgeler talep edilir (kimlik belgesi yeterli olmaktadır.)
4. Üyelik tamamlandıktan sonra Ankara'nın farklı bölgelerinde bulunan tüm merkezlerden faydalanmak mümkündür.

Bu süreç, katılımın önündeki bürokratik engelleri minimumda tutacak şekilde kurgulanmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Genç Akademi Neden Önemli?

Genç Akademi, sivil katılımın en temel ama çoğu zaman gözden kaçan boyutuna işaret eder: alan meselesi. Birçok genç için katılım, büyük toplantılarla ya da resmi süreçlerle başlamaz. Önce kendine ait bir alan bulmak, düzenli gidebileceği bir yer edinmek, üretim yapabileceği bir ortamda bulunmak gerekir. Bu alanlar zamanla sosyalleşme, fikir geliştirme ve ortak üretim süreçlerine dönüşür. Genç Akademi bu anlamda doğrudan karar alma mekanizması değil ancak o mekanizmalara giden yolun önemli bir parçasıdır. Burada kurulan ilişkiler, geliştirilen beceriler ve ortaya çıkan fikirler, daha sonra Kent Konseyi, Gençlik Meclisi ya da diğer katılım alanlarına taşınabilir. Sivil katılım çoğu zaman bir meclis salonunda değil, bu tür genç dostu alanlarda başlar. Düzenli kullanılan, aidiyet hissi yaratan ve üretime imkan tanıyan alanlar, sivil katılım kültürünün temelini oluşturur.

3.4 Ankara'da Sivil Katılımın Pratik Yolları

Ankara'da yerel yönetime ve sivil katılım alanına dahil olmak isteyen bir genç için en gerçekçi yol, tek bir büyük adım atmak değil, birkaç küçük kapıyı art arda açmaktır. İlk kapı, Ankara Kent Konseyi'nin duyurularını takip etmek ve ilgilenilen meclis ya da çalışma grubunu belirlemektir. İkinci kapı, Başkent Gençlik Meclisi'nin etkinliklerine ve gençlik özel oturumlarına göz atmaktır. Üçüncü kapı, Genç Akademi veya gençlik merkezleri üzerinden kentte aktif bir gençlik ağına temas etmektir. Dördüncü kapı, Şeffaf Ankara, Başkent Mobil ve Mor Haritam gibi araçlar üzerinden kendi kent deneyimini veriyle ilişkilendirmektir. Bu adımların her biri farklı yoğunlukta katılım gerektirir; bazen bir etkinliğe gidip dinlemek, bazen bir e-posta atmak, bazen bir veri setine bakmak, bazen de bir gençlik merkezine kayıt yaptırmak sürecin başlangıcı olur.

Ankara'da sivil katılımın gücü "çok sayıda kapının bulunması"ndan gelir. Gençler, özellikle de kente yeni gelmiş üniversite öğrencileri ya da daha önce kamusal katılım deneyimi olmayan genç kadınlar, hangi yapının ne yaptığını bilmeden bu alana girmekte zorlanabilir. Tam da bu nedenle bu el kitabının görevi, kavramsal bilgi vermekten çok, bu kapıları görünür hale getirmek olarak belirlendi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 4: DİJİTAL KATILIM ARAÇLARI

4.1 Dijital Araçların Sivil Katılımdaki Yeri

Dijital teknoloji, sivil katılımın hem kapsamını hem de hızını köklü biçimde dönüştürmüştür. Coğrafi sınırlar ve kurumsal engeller aşınmış; bireyler, daha önce ancak örgütlü yapılar aracılığıyla erişebildikleri kamusal etki alanlarına doğrudan ulaşabilir hale gelmiştir. Bir genç bugün küçük bir ilçeden belediye meclisi gündemini anlık takip edebilir, kamu harcamalarında şeffaflık talep edebilir, mahallesindeki güvenlik sorununu yetkililere iletebilir ya da sosyal medyada yürüttüğü bir kampanyayla yerel bir politikayı doğrudan gündemin merkezine taşıyabilir. Ancak bu araçların sunduğu genişlik, strateji olmadan anlam kazanmaz. Hangi platformun hangi sivil katılım amacına hizmet ettiğini bilmek; doğru mesajı doğru kitleye, doğru zamanda ve doğru formatta iletmenin ön koşuludur.

4.2 Dijital Kampanya Tasarımı

Etkili bir dijital kampanya, rastgele paylaşımların birikmesinden değil; net bir sivil hedef, tutarlı bir mesaj ve planlı bir içerik akışından oluşur. Aşağıdaki adımlar bu sürece temel bir çerçeve sunmaktadır.

1. Sivil hedefi ve muhatabı netleştirin. Kampanyanın amacını baştan belirlemek, tüm diğer kararları kolaylaştırır. Bir belediye kararının geri alınması, bir gençlik meclisinin kurulması için kamuoyu baskısı oluşturulması ya da kullanılmayan bir kamu hizmetinin görünür kılınması birbirinden farklı strateji ve dil gerektirir. Aynı şekilde muhatabın kim olduğu da belirleyicidir: ilçe belediye başkanına hitap eden bir kampanya ile genel kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik bir kampanya farklı platformlarda, farklı tonlarla yürütülür.

2. Tek ve güçlü bir mesaj geliştirin. Ana mesaj tek cümlede ifade edilebilecek kadar yalın, paylaşılabilir kadar akılda kalıcı olmalıdır. Somut ve doğrulanabilir bir çerçeve, soyut bir şikayetten çok daha güçlü bir etki yaratır. Örneğin gençlik meclisi kurulması için destek toplayan bir kampanyada "*Şehrimizde 200.000 genç var, hiçbirinin karar masasında yeri yok!*" gibi bir mesaj; hem ölçülebilir bir gerçeği hem de net bir talebi tek cümlede taşır ve muhataba doğrudan seslenir.

3. İçerik planı hazırlayın. Kampanyanın hangi aşamada hangi formatı kullanacağını önceden belirlemek, tutarsız ve dağınık bir görünümün önüne geçer. Açılış aşamasında sorunu ortaya koyan bir veri görseli, ortada kişisel deneyimleri aktaran kısa videolar, kapanışta ise kurumsal yanıtı ya da elde edilen sonucu belgeleyen bir paylaşım, bu tür bir akış, kampanyaya bir anlatı bütünlüğü kazandırır. Görsel dil, renk paleti ve ton kampanya boyunca tutarlı kalmalıdır.

4. Karar vericileri doğrudan dahil edin. İlgili belediye birimlerini, meclis üyelerini ve kurumsal hesapları etiketlemek, dijital baskıyı izlenebilir ve yanıtlanabilir kılar. Kamuya açık bir platformda sorulan soru veya iletilen talep, kurumun sessiz kalma maliyetini artırır. Bu etkileşimlerin olgusal,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

çözüm odaklı ve saygılı bir dilde yürütülmesi, diyalogun kişisel bir çatışmaya dönüşmeden sürdürülebilmesi açısından belirleyicidir.

5. Çevrimiçi eylemi çevrimdışıyla bütünleştirin. Dijital kampanya ile fiziksel eylem birbirini güçlendirir ve biri olmadan diğeri sınırlı kalır. Sosyal medyada toplanan desteğin resmi bir dilekçeyle belediyeye iletilmesi, bir basın açıklamasıyla kamuoyuna duyurulması ya da Kent Konseyi toplantısında gündeme taşınması; çevrimiçi gündemin kurumsal bir zemine yerleşmesini sağlar ve görmezden gelinmesini güçleştirir.

6. Etkiyi ölçün ve belgeleyin. Kampanya süresince erişim, etkileşim oranı ve kurumsal geri dönüşleri kayıt altına alın. Hangi paylaşım ne kadar ilgi gördü, hangi etiketleme yanıt aldı, kurumdan resmi bir geri bildirim geldi mi? Bu sorulara verilen yanıtlar hem kampanyanın seyrini düzenlemenize hem de sonuçları ortaklarınızla ve kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşmanıza olanak tanır. Belgelenen bir kampanya, gelecekteki girişimler için de değerli bir referans kaynağına dönüşür.

4.3 Çevrimiçi Savunuculuk: İlkeler ve Teknikler

Dijital savunuculuk; kamuoyunu bilgilendirmeyi, karar vericiler üzerinde sistematik bir baskı oluşturmayı ve politika süreçlerini sivil denetim altına almayı hedefleyen bir eylem biçimidir. Etkinliği büyük ölçüde içeriğin güvenilirliğine ve stratejisinin tutarlılığına bağlıdır.

- **Veriye dayanan içerik üretin.** Belediye bütçe verileri, kamu hizmet istatistikleri ya da açık kaynaklardan derlenen demografik bilgiler; savunuculuk argümanlarını siyasi bir görüş olmaktan çıkarıp olgusal bir zemine taşır. Birincil kaynaklara dayanan ve doğrulanabilir içerik, kamuoyu nezdinde kalıcı bir güven inşa eder. Hangi veriyi nereden aldığınızı açıkça belirtmek, hem güvenilirliği pekiştirir hem de okuyucuyu aynı kaynağa yönlendirerek konuya katılımını kolaylaştırır.
- **Kişisel anlatıyı istatistikle birleştirin.** Araştırmalar, somut bir bireyin deneyiminin soyut istatistiklerden çok daha güçlü bir etki yarattığını tutarlı biçimde ortaya koymaktadır. Bir sorunu yaşayan kişinin kendi sesiyle aktardığı deneyim ile o sorunun ölçeğini gösteren verinin bir arada sunulması; hem duygusal hem analitik düzeyde etki yaratır. Yalnızca rakamlarla konuşmak mesafelilik doğurur, yalnızca bireysel anlatıyla konuşmak ise genelleştirilemez; ikisinin dengesi savunuculuğun ikna gücünü belirler.
- **Referans ve emsal gösterin.** Başka şehirlerde ya da ülkelerde benzer taleplerle yürütülen süreçlerin nasıl sonuçlandığını araştırıp paylaşmak, iki işlev birden görür: talebin yalnızca yerel bir şikayet olmadığını, başka bağlamlarda da karşılık bulmuş meşru bir beklenti olduğunu gösterir; aynı zamanda karar vericilere somut ve uygulanabilir model önerileri sunar. İyi belgelenmiş bir emsal, müzakere süreçlerinde güçlü bir zemin sağlar.
- **Koalisyon kurun.** Tek bir grubun ya da bireyin sesi ne kadar güçlü olursa olsun, farklı kesimlerden gelen ortak bir ses her zaman daha geniş bir etki alanı yaratır. Aynı sorunu farklı perspektiflerden ele alan gruplarla ortak bir dil geliştirmek, savunuculuğu dar bir

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

kimlik meselesinden çıkarıp toplumsal bir talebe dönüştürür. Üniversite toplulukları, meslek kuruluşları, mahalle düzeyindeki yapılar ve bireysel aktivistler bu koalisyonun farklı bileşenleri olabilir.

- **Tutarlı ve sürdürülebilir bir ses oluşturun.** Dijital savunuculukta sürekliliği olmayan bir ses kolayca görmezden gelinir. Belirli aralıklarla güncel veri ve gelişmelerle konuyu yeniden gündeme taşımak, kurumsal hafızayı canlı tutar ve karar vericilerin konuyu geçiştirmesini güçleştirir. Bir kampanyanın en önemli aşamalarından biri, ilk ses getirdikten sonra da takipte kalmaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 5: GENÇ YETENEK GELİŞTİRME PROGRAMI VE IMPACTATHON

KızBaşına Genç Yetenek Geliştirme Programı, genç kadınların veri bilimi ve yapay zeka alanlarında edindikleri teknik yetkinlikleri toplumsal sorunlara yönelik çözümlerle buluşturmayı hedefleyen yapılandırılmış bir kapasite geliştirme programıdır. Program; eğitim, mentorluk ve uygulama bileşenlerini bir arada sunarak katılımcıları tek başına teknik bilgi sahibi bireyler olarak değil, kamusal alanda aktif rol üstlenebilecek dijital aktörler olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

5.1 Impactathon: Kavram ve Amaç

Impactathon, Genç Yetenek Geliştirme Programı'nın uygulama ayağını oluşturan ve katılımcıların gerçek kentsel sorunlara veri odaklı çözümler geliştirdiği yoğun bir sivil inovasyon etkinliğidir. Standart hackathon modelinden temel farkı, üretilen çözümlerin varsayımsal değil; gerçek kurumsal verilerle ve gerçek bir muhatap kurumla yürütülmesidir. Bu çerçevede Impactathon, teknik bilginin kamusal etkiye dönüştürüldüğü somut bir köprü işlevi görmektedir. Etkinlik, Ankara Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla gerçekleştirilmiş; 80+ katılımcı yüz yüze olmak üzere çevrimiçi ve yüz yüze karma formatta düzenlenmiştir. Katılımcılar belediyenin gerçek operasyonel veri setlerine erişerek çalışmalarını yürütmüş ve süreç sonunda ürettikleri çözüm önerilerini doğrudan belediye yetkililerine sunmuştur. Bu sunum aşaması, teknik analizin karar alıcılarla buluştuğu ve katılımcıların kurumsal iletişim becerilerini geliştirdiği kritik bir deneyim olmuştur. Etkinlik aynı zamanda 5 tematik oturum üzerinden yapılandırılmıştır. Bu oturumlar; sivil katılım, kentsel güvenlik, afet hazırlığı ve veri odaklı çözümlerin belediye hizmetlerine entegrasyonu konularını kapsamaktadır.

5.2 Üretilen Projeler ve Çıktılar

Impactathon sürecinde katılımcılar, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan gerçek veri setlerini kullanarak toplamda 10 özgün proje fikri geliştirmiştir. Bu projeler; kentsel hizmetlerin iyileştirilmesi, sivil katılımın güçlendirilmesi ve yerel düzeyde kanıta dayalı karar alma süreçlerinin desteklenmesi ekseninde şekillenmiştir. Tüm proje fikirleri; problem tanımı, uygulanabilirlik, verinin etkin kullanımı ve sosyal etki potansiyeli kriterleri temelinde bir jüri tarafından değerlendirilmiştir.

Aşağıda öne çıkan üç proje özet olarak sunulmaktadır:

Proje 1 - Çocuk Refahı ve Eğitimde Fırsat Eşitliği için Veri Odaklı Okul Yemeği Modeli

Bu proje, okul yemeği meselesini beslenme boyutuyla birlikte sosyal adalet ve eğitimde fırsat eşitliği çerçevesinde ele almıştır. Küresel göstergeler, Türkiye geneli veriler ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin veri setleri bir arada analiz edilerek ilçe ölçeğinde (Sincan) uygulanabilir, ölçeklenebilir ve maliyet etkin bir okul yemeği modeli geliştirilmiştir. Model; çocukların refahını ve eğitime eşit erişimini desteklemenin yanı sıra yerel üretim ve istihdam süreçlerinde kadınların

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

katılımını güçlendirmeyi de hedeflemektedir. Çocuk refahı, eğitim ve kadın istihdamını bir arada ele alan bu bütüncül yaklaşım, belediye ölçeğinde sosyal politika tasarımına veri odaklı bir model sunmuştur.

Proje 2 - Aile Yaşam Merkezleri için Esnek ve Kapsayıcı Hizmet Modeli

Bu proje, Ankara'daki Aile Yaşam Merkezleri'ne erişimi kısıtlayan mekansal ve yapısal engelleri veri analizi yoluyla tespit etmiştir. Sabit lokasyonlu hizmet modelinin yarattığı eşitsizlikler ve değişen kullanıcı ihtiyaçları görünür kılınmış; çözüm olarak mobil uygulama, konteyner tabanlı gezici hizmet birimleri ve dijital takip sistemlerini birleştiren esnek bir hizmet modeli önerilmiştir. Bu yaklaşım, belediye destek hizmetlerinin, özellikle kadınlara ve yaşlılara yönelik olanların, zaman ve mekan kısıtlaması olmaksızın tüm sakinlere ulaşabilmesini amaçlamaktadır.

Proje 3 - LightHER Ankara: Kadınlar için Entegre Dijital Destek Modeli

LightHER Ankara projesi, şehir genelinde kadınların sosyal destek hizmetlerine erişiminde yaşadığı eşitsizlikleri ele almıştır. Belediye verileri kullanılarak toplum merkezleri ve sosyal destek mekanizmalarının kapasite ve erişilebilirlik boşlukları analiz edilmiş; çözüm olarak gizli başvuru mekanizmalarını, dijital yönlendirme sistemlerini ve mevcut belediye altyapısını bütünleştiren kapsamlı bir model önerilmiştir. Dezavantajlı bölgelerde yaşayan ya da toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle karşılaşan kadınlara yönelik olarak tasarlanan bu model; kullanıcı merkezli tasarım ve veri odaklı karar alma ilkeleri üzerine inşa edilmiştir.

Impactathon'un en kalıcı çıktısı, üretilen teknik analizlerin ötesinde gerçekleşmiştir. Program mezunlarından oluşturulan çalışma grubu, etkinlik sonrasında da Ankara Büyükşehir Belediyesi ile düzenli bir diyalog ilişkisi sürdürmektedir. Bu grup; belediyenin dijital dönüşüm süreçlerine, açık veri politikalarına ve vatandaş odaklı hizmet geliştirme çalışmalarına tematik çalışma grupları aracılığıyla katkı sağlamaktadır. Bu model, sivil katılımın tek seferlik bir eylemden ibaret olmadığını; kurumsal ilişkiye dönüştüğünde çok daha kalıcı bir etki yarattığını somut biçimde ortaya koymaktadır. Impactathon bu anlamda bir başlangıç noktasıdır; asıl değeri, ardından gelen süregelen iş birliğinde yatmaktadır.

5.3 Impactathon Metodolojisi: Başka Belediyeler için Uygulama Rehberi

Impactathon modeli, Ankara'ya özgü koşullarda biçimlenmiş olmakla birlikte temel ilkeleri farklı şehirlere, farklı kurumsal kapasitelere ve farklı ölçeklere uyarlanabilir niteliktedir. Aşağıdaki metodoloji, kendi şehrinde benzer bir süreç başlatmak isteyen belediyelere ve sivil toplum kuruluşlarına bir çerçeve sunmaktadır.

Aşama 1 - Kurumsal Ortaklığın Kurulması

Impactathon'un en kritik ön koşulu, bir kamu kurumunun sürece gerçek anlamda ortak olmasıdır. Bu ortaklık; yalnızca etkinliğe katılım değil, gerçek veri paylaşımı ve üretilen önerilerin değerlendirilmesine yönelik kurumsal bir taahhüt içermelidir. Belediye ile ilk temasta netleştirilmesi gereken sorular şunlardır: Hangi hizmet alanlarında veri mevcuttur ve paylaşılabilir? Belediyenin

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

öncelikli çözmek istediği ama kapasite yetersizliği nedeniyle ertelenmiş sorunları nelerdir? Etkinlik sonunda üretilen öneriler hangi mekanizma üzerinden değerlendirilecektir? Bu soruların yanıtları, etkinliğin gündemini ve veri setinin kapsamını doğrudan belirler. Ortaklığın yalnızca sembolik düzeyde kalması, etkinliğin sivil katılım değerini önemli ölçüde zayıflatır.

Aşama 2 - Veri Setinin Hazırlanması

Impactathon'un standart hackathonlardan ayrıştığı en temel nokta, gerçek kurumsal verilerle çalışılmasıdır. Verinin gerçek olması, katılımcıların ürettiği çözümlerin uygulanabilirlik ihtimalini artırdığı gibi katılımcıların kamusal sorumluluk duygusunu da pekiştirir. Veri setinin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken başlıca unsurlar şunlardır: Kişisel verilerin KVKK kapsamında anonimleştirilmesi zorunludur. Veri seti, birden fazla tematik alana yanıt verebilecek zenginlikte olmalı; ancak katılımcıların makul sürede anlayabileceği karmaşıklık düzeyinde tutulmalıdır. Verinin bağlamını açıklayan kısa bir metodoloji notu, katılımcıların veriyi doğru yorumlamasını kolaylaştırır. Belediyenin paylaşmaya hazır verisi bulunmuyorsa, alternatif bir başlangıç noktası olarak açık kaynaklardan derlenen veriler, TÜİK, e-devlet portalleri, ilgili bakanlıkların yayımladığı veri setleri, kullanılabilir. Ancak bu durumda etkinliğin kurumsal etki potansiyeli sınırlı kalacağından, veri ortaklığını derinleştirmeye yönelik diyalog sürdürülmelidir.

Aşama 3 - Katılımcı Profiline Belirlenmesi ve Ekip Oluşturma

Impactathon'un etkinliği, katılımcı profiline çeşitliliğiyle doğrudan ilişkilidir. Sadece teknik altyapıya sahip katılımcılardan oluşan bir grup, sosyal politika perspektifini; yalnızca sosyal bilimcilerden oluşan bir grup ise veri analizi kapasitesini eksik bırakır. İdeal profil, her ekipte teknik ve sosyal bilim alanlarından katılımcıların bir arada yer aldığı karma bir yapıdır. Ekip oluşturma sürecinde katılımcıların kendi gruplarını tamamen serbest biçimde oluşturmalarına izin vermek, benzer geçmişlere sahip kişilerin bir araya gelmesine yol açabilir. Organizatörlerin belirli ölçütler çerçevesinde ekip dengesini gözetmesi, hem çeşitlilik hem de öğrenme açısından daha verimli sonuçlar doğurur.

Aşama 4 - Tematik Çerçevenin Belirlenmesi

Katılımcılara tamamen açık uçlu bir problem alanı sunmak yerine, belediyenin öncelikli hizmet alanlarıyla örtüşen 3-5 tematik başlık belirlemek sürecin odağını korur. Bu temalar; kentsel güvenlik, sosyal hizmetlere erişim, çevre ve atık yönetimi, ulaşım ve erişilebilirlik, afet hazırlığı gibi alanlarda şekillendirilebilir. Her tema için bir bağlam belgesi hazırlanması önerilir. Bu belge; sorunun arka planını, mevcut belediye politikalarını ve veri setinde bu temayla ilgili hangi değişkenlerin yer aldığını özetlemelidir. Bağlam belgesi, katılımcıların problemi sıfırdan tanımlamak yerine çözüm geliştirmeye odaklanmasını sağlar.

Aşama 5 - Süreç Tasarımı ve Mentorluk

Impactathon tek bir maraton oturumu olarak tasarlanabileceği gibi birkaç güne yayılan aşamalı bir formatta da yürütülebilir. Her iki yaklaşımın da avantajları ve kısıtları vardır: Yoğun tek oturum formatı motivasyonu yüksek tutar; aşamalı format ise daha olgun ve kapsamlı çözümler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

üretilmesine olanak tanır. Mentorluk süreci, etkinliğin kalitesini belirleyen kilit unsurlardan biridir. Mentorların yalnızca teknik alanlarda değil, politika tasarımı, kamu yönetimi ve sosyal etki alanlarında da uzmanlaşmış kişilerden oluşması; katılımcıların teknik analizlerini gerçekçi bir uygulama bağlamına oturtmalarını sağlar. Mentorluk nihai sunum öncesinde değil, süreç boyunca düzenli aralıklarla yapılmalıdır.

Aşama 6 - Sunum ve Kurumsal Geri Bildirim

Etkinliğin en belirleyici aşamalarından biri, katılımcıların ürettikleri çözümleri doğrudan belediye yetkililerine sunduğu oturumdur. Bu sunum sembolik bir kapanış töreni değil; katılımcıların kamusal iletişim becerilerini geliştirdiği, teknik analizlerini karar alıcı diliyle buluşturmayı öğrendiği ve kurumsal geri bildirim aldığı bir öğrenme deneyimidir. Sunumların yapılandırılmasında bu çerçeve kullanılabilir:

- Problem tanımı ve kullanılan veri,
- analiz yöntemi ve bulgular,
- önerilen çözüm ve uygulanabilirlik analizi,
- beklenen sosyal etki ve ölçüm kriterleri.

Bu yapı, teknik içeriği karar alıcıların değerlendirebileceği bir formata dönüştürür.

Aşama 7 - Etki Takibi ve Süregelen İlişki

Impactathon'un olası karşılaşılabilecek başarısızlık biçimi, etkinlik sonrasında üretilen önerilerin takip edilmemesi ve kurumla ilişkinin kopmasıdır. Bu riski azaltmak için etkinlik öncesinde bir "etki takip protokolü" belirlemek gerekir: Hangi öneriler hangi birim tarafından incelenecek? Değerlendirme süreci ne kadardır? Katılımcılara geri bildirim nasıl iletilecek?

KızBaşına deneyiminde bu protokolün somut karşılığı, çalışma grubunun Ankara Büyükşehir Belediyesi ile düzenli diyalog içinde yapılandırılmasıdır. Her belediye kendi kapasitesine ve kurumsal kültürüne uygun bir takip mekanizması geliştirebilir; ancak hiçbir mekanizmanın olmaması, etkinliğin uzun vadeli etkisini büyük ölçüde sınırlar.

5.4 Başka Bir Şehirde Nereden Başlanır?

Kendi şehrinde Impactathon benzeri bir süreç başlatmak isteyen ama kurumsal ortaklık henüz kurulamayan durumlarda, aşağıdaki adımlar bir başlangıç çerçevesi sunmaktadır:

İlk olarak, 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu kapsamında belediyeden erişilebilir veri setleri talep edilebilir. Yanıt alınmıyorsa ya da veri yetersizse, TÜİK ve açık devlet portalleri alternatif başlangıç noktaları olarak kullanılabilir. Ekip kurulurken farklı uzmanlık alanlarından en az 3-5 kişilik bir grup oluşturmak, analizin hem teknik hem sosyal boyutlarını karşılamak açısından önemlidir. Üretilen bulgular, "politika özeti" formatında (sorun, veri, öneri, beklenen etki) belediyeye ya da Kent Konseyi'ne sunulabilir. Sunumun ardından geri bildirim talep etmek ve süreci kamuoyuyla paylaşmak, kurumsal hesap verebilirliği pekiştirir ve benzer girişimlere zemin hazırlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 6: GENÇLİK MECLİSİ NASIL KURULUR?

Gençlik meclisleri, genç bireylerin yerel yönetim süreçlerine yapılandırılmış biçimde dahil olmasını sağlayan ve katılımcı demokrasinin en somut kurumsal formlarından birini oluşturan platformlardır. Sürdürülebilir bir katılım kültürünün inşası anlamına gelen bu süreç, doğru temeller üzerine oturtulduğunda yerel politikalar üzerinde kalıcı bir etki yaratabilir. Bu bölüm, bulunduğu şehirde henüz aktif bir gençlik meclisi bulunmayan ya da mevcut yapıyı güçlendirmek isteyen okuyucular için pratik bir kuruluş çerçevesi sunmaktadır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi, kent konseylerini ve bu çatı altında oluşturulan gençlik meclisleri de dahil olmak üzere tüm katılım mekanizmalarını yasal zemine oturtmaktadır. Söz konusu madde uyarınca kent konseyi; "*kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.*" Bu çerçeve, gençlik meclislerinin yerel yönetişimin meşru ve yapısal bir bileşeni olarak konumlandırılabilceğini ortaya koymaktadır.

6.1 Kuruluş Öncesi: Durum Değerlendirmesi

Harekete geçmeden önce mevcut durumu doğru okumak, sürecin ilerleyen aşamalarında karşılaşılabilecek gereksiz engellerden kaçınmayı sağlar. İlk olarak şehirde halihazırda bir gençlik meclisinin var olup olmadığı araştırılmalıdır. Eğer varsa; aktif mi işlediği, kimlerin üye olduğu ve hangi konularda faaliyet yürüttüğü incelenmelidir. Mevcut yapıyla çakışmak yerine onu güçlendirecek ya da tamamlayacak bir konum belirlemek, kurumsal sürdürmeyi en aza indirir. Bir kent konseyinin varlığı da süreç açısından belirleyicidir. Gençlik meclisini doğrudan kent konseyi bünyesinde konumlandırmak, hem yasal dayanağı güçlendirir hem de belediyeye ilişki kurma sürecini önemli ölçüde kolaylaştırır. Son olarak, şehirdeki diğer genç katılımcıların ve toplulukların kimler olduğunu haritalandırmak; potansiyel kurucu ekibi için bir başlangıç noktası oluşturur ve sürecin en başından itibaren çoğulcu bir zemine oturmasını sağlar.

6.2 Adım Adım Kuruluş Süreci

Adım 1 - Çalışma Grubu Kurulması: Kuruluş sürecinin ilk adımı, en az 5-10 kişiden oluşan ve çeşitlilik ilkesine göre bir araya getirilmiş bir çalışma grubudur. Bu çeşitlilik; farklı ilgi alanları, farklı eğitim kurumları ve mahalleler, cinsiyet dengesi ile disiplinlerarası yetkinlikler bakımından sağlanmalıdır. Grubun homojen bir yapıda olması, ilerleyen süreçte temsil sorunlarına ve bakış açısı tekdüzeliğine zemin hazırlar. Grup iletişiminin başlangıçtan itibaren düzenli ve belgelenebilir biçimde yürütülmesi önemlidir. WhatsApp veya Slack gibi araçlar gündelik koordinasyon için kullanışlı olmakla birlikte, toplantı notları ve kararların kayıt altına alındığı bir belgeleme sistemi de eş zamanlı kurulmalıdır.

Adım 2 - Vizyon Toplantısının Yapılması: Çalışma grubunun ilk resmi toplantısı, kolektif bir vizyon oluşturma seansı olarak yapılandırılmalıdır. Bu toplantıda yanıt aranacak temel sorular şunlardır: Gençlik meclisini neden kuruyoruz? Hangi sorunlara odaklanacağız? Kimlerle çalışacağız?

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ve kimi temsil edeceğiz? Başarıyı nasıl tanımlayacağız? Bu soruların yanıtları; ilerleyen süreçte iç tüzüğe ve belediyeyle yapılacak görüşmelere de zemin sağlayacaktır. Vizyon netliği, meclisin kimliğini ve sınırlarını tanımlar; belirsiz bir başlangıç ise ilerleyen aşamalarda yönetim sorunlarına kapı aralar.

Adım 3 - Belediye ile İlk Temas: Belediye başkanı ya da ilgili birim yetkilisiyle resmi bir görüşme talep edilmesi, sürecin kurumsal meşruiyet kazanması açısından belirleyici bir adımdır. Bu görüşmeye hazırlıklı gitmek; kurumun gençlik meclisini ciddiye almasını sağlayacak en etkili yaklaşımdır. Görüşme için hazırlanacak kısa sunumun, iki sayfa veya beş slayt, şu unsurları içermesi önerilir: gençlik meclisinin neden kurulması gerektiği ve beklenen katkılar; benzer deneyimlere atıflar (Başkent Gençlik Meclisi bu bağlamda güçlü bir referans noktasıdır); belediyeden beklenen destek ve mekan talebi. Görüşmeden somut bir taahhüt alınmaması durumunda bile, belediyenin gündeme haberdar kılınmış olması ilerleyen adımlar için değerlidir.

Adım 4 - İç Tüzüğün Hazırlanması: İç tüzük, meclisin işleyişini, karar alma mekanizmalarını ve üyelik koşullarını belirleyen temel belgedir. Bürokratik bir formalite olarak değil; meclisin kimliğini ve değerlerini somutlaştıran bir kurucu metin olarak ele alınmalıdır. Tüzükte yanıt verilmesi gereken temel sorular şunlardır: Üyelik kimlere açık, hangi kriterlere dayanmaktadır? Toplantılar ne sıklıkla ve nasıl yapılacaktır? Kararlar nasıl alınacaktır; oylama mı, uzlaşma mı? Liderlik yapısı nasıl belirlenecek ve görev süreleri ne kadar olacak? Toplumsal cinsiyet eşitliği nasıl güvence altına alınacak? Siyaset üstü yapı hangi mekanizmalarla korunacak?

Adım 5 - Tanıtım ve Üye Toplama: Kuruluş sürecinin görünürlük kazandığı bu aşamada hedef, ilk 20-30 aktif üyeye ulaşmaktır. Üniversite öğrenci toplulukları, liseler, mahalle muhtarlıkları ve sosyal medya, bu süreçte birbirini tamamlayan iletişim kanalları olarak kullanılabilir. Duyuru zamanlaması önemlidir: Sınav dönemleri ve tatil süreçleri üye toplama çalışmaları için elverişli değildir. Eğitim takviminin başında ya da dönem aralarında yapılan duyurular çok daha yüksek katılım oranlarıyla sonuçlanma eğilimindedir. Başlangıçta geniş bir üye tabanı oluşturmak, ilerleyen süreçte uzmanlaşmış çalışma grupları kurabilmek için gerekli çeşitliliği sağlar. Küçük ama birbirini yakından tanıyan bir grupla başlamak, dışarıdan bakıldığında kapalı bir yapı izlenimi verebilir ve yeni katılımları zorlaştırabilir.

Adım 6 - İlk Resmi Toplantı: İlk resmi toplantı, meclisin fiilen işlemeye başladığının hem üyeler hem de dış paydaşlar nezdinde tescillendiği andır. Bu toplantıda alınan kararların tutanağa geçirilmesi, çalışma gruplarının oluşturulması ve ilk projenin belirlenmesi temel gündem maddeleri olmalıdır. İlk proje seçiminde küçük, somut ve kısa sürede tamamlanabilir bir konu tercih edilmesi önerilir. Belediyenin onayına ya da desteğine bağlı olmadan bağımsız biçimde hayata geçirilebilecek bir proje, meclisin kurumsal bağımlılığa düşmeden inisiyatif alabileceğini hem kendi üyelerine hem de dış paydaşlara gösterir.

Adım 7 - İlk Projenin Tamamlanması ve Kamuoyuyla Paylaşılması: Küçük ölçekli de olsa tamamlanan bir proje, meclis için iki kritik işlev görür: üyeler arasındaki motivasyonu ve aidiyet duygusunu pekiştirir; dış paydaşlara, belediye, medya, potansiyel yeni üyeler, meclisin yalnızca söylemden ibaret olmadığını somut biçimde kanıtlar. Sonuçların kamuoyuyla paylaşılması, projenin etkisini yalnızca katılımcıların ötesine taşır. Sosyal medya ve yerel medya bu süreçte birbirini

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

tamamlayan kanallar olarak kullanılmalıdır. Paylaşılan içeriklerin yalnızca etkinliği değil, üretilen somut çıktıyı ön plana çıkarması, meclisin kamusal güvenilirliğini artırır.

Adım 8 - Kurumsallaşma: Sürdürülebilir bir etki için meclisin, kurumsal ilişkilerini zaman içinde derinleştirmesi ve kendi iç kapasitesini geliştirmesi gerekmektedir. Bu aşamada belediyeye resmi bir mutabakat belgesi ya da işbirliği protokolü hazırlamak, ilişkinin kişisel bağlara değil kurumsal taahhütlere dayanmasını sağlar. Kent Konseyi bünyesinde resmi temsil talep etmek de bu aşamanın önemli adımlarından biridir. Yıllık faaliyet planı hazırlamak ise meclisin gündemini reaktif değil proaktif biçimde belirlemesine; bütçe, takvim ve öncelikler konusunda hesap verebilir bir çerçevede çalışmasına olanak tanır.

6.3 Sık Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Yaklaşımları

Zorluk	Çözüm Yaklaşımı
Belediyeden ilgi görülmemesi	Kurumsal onay beklenmeden küçük ve bağımsız bir projeye başlanmalı; görünürlük elde edildikçe kurumsal diyalog zemini genişler. Yerel medyada yer almak, belediyenin süreci fark etmesini hızlandırabilir.
Üye bulma güçlüğü	Üniversite öğrenci toplulukları, liseler ve aktif gençlik gruplarıyla doğrudan iletişime geçilmeli; duyurular sınav dönemlerinin dışında planlanmalıdır.
Motivasyon kaybı	Küçük başarılar düzenli olarak görünür kılınmalı, toplantı rutini sürdürülmeli ve üyeler arasında karşılıklı destek kültürü beslenmelidir. Motivasyon kaybının çoğunlukla görünmezlik hissinden kaynaklandığı göz önünde bulundurularak üyelerin katkıları kayıt altına alınmalı ve takdir edilmelidir.
Siyasi müdahale riski	Siyaset üstü yapı, iç tüzükte açık ve bağlayıcı biçimde tanımlanmalı; karar alma süreçleri şeffaf tutulmalı ve tutanaklar düzenli olarak paylaşılmalıdır.
Kaynak yetersizliği	Belediyeden mekan ve teknik destek talep edilmeli; gönüllülük esasına dayanan bir çalışma modeli benimsenmelidir. Zoom, Slack ve Google Workspace gibi ücretsiz dijital araçlar koordinasyon maliyetini önemli ölçüde azaltır.

6.4 Başkent Gençlik Meclisi Deneyiminden Öğrenilenler

Ankara Kent Konseyi bünyesinde faaliyet gösteren Başkent Gençlik Meclisi, Türkiye'de gençlik katılımının kurumsallaşmış en kapsamlı örneklerinden birini oluşturmaktadır. Üyelik için herhangi bir resmi kayıt ya da bürokratik süreç öngörmeyen yapısı, 15-30 yaş aralığındaki her genci kapsayan açık bir katılım modeli sunmaktadır. Yıllık yaklaşık 850 genci bir araya getiren Kadın Liderler Zirvesi ile yerel diplomasi simülasyonu niteliğindeki Model Başkent etkinliği, meclisin hem kiteselliğini hem de içerik çeşitliliğini ortaya koymaktadır. Siyaset üstü yapısı ise kentten farklı kesimlerinden gençlerin ortak bir platformda buluşmasını mümkün kılmaktadır. Her şehrin dinamikleri, kurumsal kapasitesi ve gençlik profili farklıdır. Ancak Başkent Gençlik Meclisi'nin siyaset üstülük, kapsayıcı üyelik ve içerik çeşitliliği ilkeleri, herhangi bir şehirde gençlik meclisi kurma sürecine uyarlanabilecek temel bir referans çerçevesi sunmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BÖLÜM 7: GENÇLER İÇİN SİVİL KATILIM SORU SETLERİ

Sivil katılım, bireyin toplumsal süreçlere dahil olma biçimini ve bu süreçlere katkısını belirleyen temel bir demokratik pratiktir. Ancak katılımın anlamlı ve sürdürülebilir olabilmesi için önce bir öz-değerlendirme, ardından kurumsal diyalog gerekir. Bu bölüm, iki aşamalı bir soru çerçevesi sunmaktadır: ilk aşama bireyin kendi kapasitesini ve motivasyonunu netleştirmesine, ikinci aşama ise yerel yönetimle somut ve belgelenebilir bir diyalog kurmasına zemin hazırlamaktadır.

Sivil katılım araştırmaları, bireylerin katılıma geçiş aşamasında en sık yaşadıkları engelin bilgi eksikliği değil, nereden başlayacaklarına dair belirsizlik olduğunu ortaya koymaktadır. Aşağıdaki soru setleri bu belirsizliği gidermeyi ve katılımı eyleme dönüştürmeyi hedeflemektedir.

7.1 Kişisel Kapasite ve Motivasyon Değerlendirmesi

Yerel yönetimle diyalog kurmadan önce kendi konumunuzu ve kaynaklarınızı netleştirmek, sürecin hangi adımdan ve hangi araçlarla başlayacağını belirler. Aşağıdaki sorular bu değerlendirme için bir başlangıç çerçevesi sunmaktadır:

Öncelik ve odak üzerine

1. Yaşadığım şehirde en acil olduğunu düşündüğüm sorun nedir ve bu sorunu en çok kimler yaşıyor?
2. Bu sorunun çözümüne katkı sağlamak için hangi yetkinliklerimi, veri analizi, tasarım, yazılım geliştirme, iletişim, hukuk bilgisi, devreye sokabilirim?
3. Kısa vadede (3 ay) ve orta vadede (1 yıl) ne kadar zaman ve enerji ayırabilirim?

Ağ ve konum üzerine

1. Halihazırda hangi toplulukların, meclislerin ya da grupların parçasıyım ve bu ağlar katılım sürecimde nasıl bir kaynak oluşturabilir?
2. Yerel yönetimde, üniversitede ya da sivil toplumda beni ilgili aktörlere bağlayabilecek bağlantılarım var mı?
3. Bireysel mi yoksa kolektif bir eylem mi daha etkili olur?

Etki ve sürdürülebilirlik üzerine

1. Katılımımın somut bir çıktıyı olduğunu nasıl anlayabilirim? Başarıyı nasıl tanımlıyorum?
2. Kurumsal yanıt gecikmesi ya da geri bildirim yokluğu karşısında süreci nasıl sürdürürüm?
3. Bu süreci yalnız mı yoksa bir ekiple mi yürütmek istiyorum?

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Bu soruların yanıtları, ilerleyen aşamalarda kullanılacak stratejinin temelini oluşturmaktadır. Belirsiz bir motivasyonla başlayan katılım girişimleri, ilk kurumsal direnç ya da bürokratik gecikmeyle karşılaşıldığında kolayca tükenmektedir. Öz-değerlendirme bu riski azaltır.

7.2 Yerel Yönetimle Diyalog: Kurumsal Soru Setleri

Aşağıdaki sorular, bir gencin yerel yönetimiyle diyalog başlatmak için kullanabileceği hazır bir çerçeve sunmaktadır. Bu sorular; e-posta, CİMER, belediyenin başvuru formu ya da sosyal medya üzerinden iletilebilir. Soruların yazılı kanallar aracılığıyla iletilmesi, yanıtların belgelenebilir olması ve yasal süreler içinde yanıt zorunluluğu doğurması bakımından tercih edilmelidir.

Şeffaflık ve Bütçe Üzerine

Kamu harcamalarının izlenmesi ve bütçe süreçlerine katılım, hesap verebilir bir yerel yönetimin en temel göstergelerinden biridir. Bu alanda sorulabilecek sorular şunlardır:

1. Belediyemizin genç katılımını destekleyen bir bütçe kalemi var mı? Bu yıl bu kalemden ne kadar harcanmıştır ve harcamaların dökümüne nasıl erişilebilir?
2. İlçemizdeki parkların ve kamusal alanların son iki yıldaki bakım harcamaları ile planlanan yenileme projeleri nelerdir?
3. Belediyemizin kentsel dönüşüm projelerinde toplumsal cinsiyet eşitliği etki değerlendirmesi yapılıyor mu? Bu değerlendirmeler kamuoyuyla paylaşılıyor mu?
4. Belediye bütçesi açık veri formatında (CSV, JSON) vatandaşların erişimine sunuluyor mu? Sunulmuyorsa bu konudaki plan nedir?

Genç Katılım ve Gençlik Meclisi Üzerine

Gençlerin yerel politika süreçlerine dahil edilmesi, katılımcı demokrasinin en kritik boyutlarından birini oluşturmaktadır. Uluslararası Şehirler ve Yerel Yönetimler Birliği (UCLG) başta olmak üzere pek çok uluslararası kuruluş, gençlik meclislerini yerel yönetişimin ayrılmaz bir unsuru olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede sorulabilecek sorular şunlardır:

1. Belediyemize bağlı aktif bir gençlik meclisi var mı? Yoksa bu yapının kurulmamasının nedeni nedir ve kurulması için hangi adımlar atılabilir?
2. Genç vatandaşların belediye karar alma süreçlerine katılımını destekleyen kurumsal mekanizmalar nelerdir?
3. Son bir yıl içinde gençlerle yapılan danışma toplantısı, odak grup çalışması ya da anket uygulaması var mı? Bu çalışmaların sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı mı ve politika süreçlerine nasıl yansdı?
4. Gençlere yönelik dijital katılım araçlarının — mobil uygulama, çevrimiçi anket, e-danışma platformu — hayata geçirilmesi planlanıyor mu?

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Kadın Dostu Kent Üzerine

Toplumsal cinsiyete duyarlı kentsel politika, giderek artan bir akademik ve kurumsal ilginin odağında yer almaktadır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve UN Women'ın geliştirdiği çerçeveler, belediyelerin bu alandaki sorumluluklarını açıkça tanımlamaktadır. Bu doğrultuda sorulabilecek sorular şunlardır:

1. Belediyemizde kadınların kentsel hizmetlere erişimini ve güvenliğini haritalandıran bir platform ya da veri tabanı var mı? Yoksa bu konuda bir planlama süreci başlatıldı mı?
2. Belediyemizin kadın güvenliğine yönelik kentsel tasarım politikası — aydınlatma standartları, yaya güzergahları, toplu taşıma saatleri — nedir ve bu politika hangi veriye dayanmaktadır?
3. İlçemizdeki kadın merkezlerinin sayısı, konumları ve sunduğu hizmetler nelerdir? Bu bilgilere dijital ortamda nasıl erişilebilir?
4. Belediyemizde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme uygulanıyor mu? Bu uygulamanın kapsamı ve çıktıları kamuoyuyla paylaşılıyor mu?

Dijital Katılım ve Açık Veri Üzerine

Açık veri ve dijital katılım altyapısı, modern yerel yönetişimin hem şeffaflık hem de etkinlik boyutlarını doğrudan etkileyen unsurlardır. OECD'nin Açık Hükümet Verileri çerçevesi, belediyelerin bu alandaki minimum standartlarını belgelemektedir. Bu standartlara ilişkin sorular şunlardır:

1. Belediyemizin açık veri portalı var mı? Hangi veri setleri vatandaşlara açık ve bu veriler hangi formatlarda indirilebilir?
2. Meclis toplantıları canlı yayın ya da arşiv aracılığıyla erişilebilir mi? Arşivler ne kadar süre boyunca saklanmaktadır?
3. İhaleler kamuoyuna açık biçimde duyuruluyor mu? Sonuçlar ilgili belgelerle birlikte yayımlanıyor mu?
4. Belediyemizin dijital katılım stratejisi var mı? Bu strateji kamuoyuyla paylaşılmış mı ve uygulama süreci nasıl izleniyor?

Etkili Başvuru İçin Temel İlkeler

Somut ve ölçülebilir bir çerçeve kullanın. "Daha iyi hizmet istiyoruz" gibi genel ifadeler yerine "X mahallesinde son altı ayda Y sorunu raporlanmış, bu sorunun çözümüne ilişkin belediyenin planı nedir?" biçiminde spesifik ve doğrulanabilir bir dil benimsemek, başvurunun ciddiye alınma olasılığını artırır.

Yasal dayanağı belirtin. "4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında bilgi talep ediyorum" ibaresi, başvuruyu hukuki bir zemine taşır ve kurumun yanıt verme yükümlülüğünü açıkça hatırlatır.

Belge numarasını saklayın. Her başvuru için sistem tarafından üretilen referans numarası, yasal süreler dolduğunda itiraz hakkını kullanabilmek açısından zorunludur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Yanıt gelmediğinde süreci ilerletin. Yasal süre içinde yanıt alınamaması durumunda başka bir kanal üzerinden ikincil başvuru yapılabilir; yerel medyayla paylaşım ve sosyal medya görünürlüğü ise kurumsal baskıyı artırmanın ek yollarını oluşturur. Bu adımlar; birbirini izleyen ve her biri öncekinden daha fazla kurumsal hesap verebilirlik talep eden bir süreç olarak tasarlanmalıdır.

BÖLÜM 8: UYGULAMALI ARAÇLAR VE ŞABLONLAR

Sivil katılım pratiği, bir niyet ya da motivasyon ötesinde aynı zamanda teknik bir yetkinlik alanıdır. Karar vericilerle kurulacak yazışma, toplantıların yönetimi, projelerin analizi ve yürütülen çalışmaların etkisinin ölçülmesi; her biri ayrı bir beceri seti ve yapılandırılmış bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu bölüm, sivil katılım süreçlerinde sıkça ihtiyaç duyulan dört temel araca ilişkin hem kavramsal bir çerçeve hem de doğrudan uygulamaya geçirilebilecek pratik şablonlar sunmaktadır.

8.1 Savunuculuk Mektubu: Yapı, İlkeler ve Şablon

Savunuculuk mektubu, bir bireyin ya da grubun belirli bir politika talebini karar vericilere ilettiği, argüman yapısı ve dil bakımından doğrudan etkisi olan yazılı bir iletişim biçimidir. Siyaset bilimi ve kamu yönetimi literatüründe, yazılı savunuculuk belgelerinin kurumsal gündem belirleme süreçleri üzerindeki etkisi; özellikle veriye dayandığında ve somut bir talep içerdiğinde anlamlı biçimde artmaktadır. Bir savunuculuk mektubu ne kadar kişisel bir şikayet ne de genel bir dilekçe niteliği taşımaktadır; ikisi arasında konumlanarak kurumsal bir diyalog zemini açmalıdır.

Yapısal Çerçeve

1. Kimlik ve Temsil Bildirimi Mektubun açılışı, yazarın kim olduğunu ve hangi kapasiteyle, bireysel vatandaş, gençlik meclisi üyesi, sivil toplum temsilcisi, yazdığını net biçimde ortaya koymalıdır. Bu bilgi yalnızca tanıtım amacı taşımaz; aynı zamanda talebin meşruiyet zeminini kurar. Örneğin gençlik meclisi adına yazılan bir mektup, bireysel bir başvurudan farklı bir kurumsal ağırlık taşır.

2. Konunun Çerçeveselenmesi Ele alınan konunun tek ve net biçimde tanımlanması, mektubun odağını korur ve okuyucunun talebi hızla kavramasını sağlar. Birden fazla konuyu tek bir mektupta ele almak, her birinin etkisini zayıflatır. "Gençlere yönelik park düzenlemelerinin yetersizliği" ile "toplu taşımada kadın güvenliği" gibi iki ayrı sorunun aynı metinde işlenmesi yerine, her biri için ayrı başvuru yapılması önerilir.

3. Bağlamın Veriye Dayalı Kurulması Sorunun arka planı; istatistikler, araştırma bulguları, açık veri kaynakları ve yerinden gözlemlere dayanarak aktarılmalıdır. Bu aşama, talebin kişisel bir görüş olmaktan çıkıp nesnel bir saptamaya dönüştüğü yerdir. Belediyenin kendi açık veri setlerinden ya da TÜİK verilerinden alınan bulgular, kurumun kendi ürettiği bilgiyle yüzleşmesini sağlar ve savunuculuğun ikna gücünü artırır.

4. Etki Analizi Sorunun kimleri, nasıl ve ne ölçüde etkilediğinin somut biçimde aktarılması, talebin aciliyetini ve kapsamını ortaya koyar. Etki analizinin yalnızca niceliksel göstergelerle sınırlı kalmaması önerilir; niteliksel boyutun, bireylerin deneyimleri, alışkanlık değişiklikleri, dışlanma örüntüleri, de dahil edilmesi, anlatının bütünlüğünü güçlendirir.

5. Talebin Net Biçimde İfade Edilmesi Savunuculuk mektuplarında en sık yapılan hatalardan biri, somut bir talep içermeyen, yalnızca sorunu aktaran metinler üretmektir. Talep; ölçülebilir, gerçekçi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ve muhatap kurumun yetki alanı dahilinde olmalıdır. "Gençlik politikalarının güçlendirilmesini talep ediyoruz" yerine "2025 bütçesi kapsamında gençlik meclisi faaliyetlerine ayrılan bütçe kaleminin kamuoyuyla paylaşılmasını talep ediyoruz" biçiminde bir ifade, kurumun yanıt verebileceği spesifik bir zemin oluşturur.

6. Çözüm Önerisi Mümkün olan durumlarda talebi destekleyecek bir çözüm önerisi sunmak, savunuculuğun yalnızca eleştirel değil yapıcı bir nitelik taşıdığını gösterir. Çözüm önerisinin başka şehirlerde ya da ülkelerde uygulanan benzer modellerle desteklenmesi, uygulanabilirliğini pekiştirir.

7. Kapanış ve İletişim Mektup; yanıt için bir süre önerisi, iletişim bilgileri ve olası bir takip görüşmesine açıklık bildirimi içeren bir kapanışla tamamlanmalıdır. Kibarca ama kararlı bir ton, diyalogun sürdürülebilirliği açısından belirleyicidir.

Karar Vericilere Yazılacak Savunuculuk Mektuplarının Yapısı

1. Giriş: Kim olduğunuzu ve hangi organizasyonu temsil ettiğinizi belirtin
2. Konu: Hangi konuyu ele aldığınızı net biçimde ifade edin
3. Bağlam: Sorunu veriler ve somut örneklerle açıklayın
4. Etki: Bu sorunun kimleri, nasıl etkilediğini anlatın
5. Talep: Net ve spesifik bir talebi açıkça ifade edin
6. Çözüm önerisi: Mümkünse somut bir öneri sunun
7. Kapanış: Teşekkür edin ve iletişim bilgilerinizi verin

8.2 Toplantı Yönetimi: Sivil Katılımın Operasyonel Temeli

Toplantılar, sivil toplum çalışmalarının hem en sık kullanılan hem de en çok verimsizleşen aracıdır. Araştırmalar, yapılandırılmamış toplantıların katılımcılarda tükenme ve süreçten kopma eğilimi yarattığını tutarlı biçimde ortaya koymaktadır. Buna karşın iyi tasarlanmış bir toplantı; karar üretir, ilişkiyi güçlendirir ve katılımcılarda kolektif etkinlik hissi oluşturur.

Toplantı Öncesi

Gündemin toplantıdan en az 48 saat önce katılımcılarla paylaşılması, hem hazırlık imkanı tanır hem de toplantının amacını önceden netleştirir. Gündem; görüşülecek konuları değil, ulaşılabilecek kararları veya yanıtlanacak soruları merkezine almalıdır. "Gençlik meclisi tüzüğü" başlığı yerine "Tüzüğün üyelik koşullarına ilişkin madde oylanacak" ifadesi, katılımcıları daha hazırlıklı ve odaklı bir katılıma yönlendirir.

Toplantı için öngörülen sürenin gerçekçi biçimde belirlenmesi ve katılımcılara önceden bildirilmesi, zaman yönetimi açısından belirleyicidir. Süre aşımı, katılımcıların dikkatini ve bağlılığını olumsuz etkileyen en yaygın toplantı hatalarından biridir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Toplantı Sürecinde

Başlama saatinin tutulması bir kural değil, bir kültür meselesidir. Geç başlayan toplantılar, zamanında gelen katılımcıların emeğini değersizleştiren ve giderek geç gelmeyi normalleştiren bir döngü yaratır. Her katılımcıya söz hakkı tanımak, toplantının hem temsil kalitesini hem de üretilen kararların meşruiyetini artırır. Bu süreçte moderatörün rolü kritiktir: gündem dışı tartışmaları nazikçe kesmek, belirli katılımcıların konuşmayı tekeline almasını önlemek ve sessiz kalan üyeleri sürece dahil etmek moderatörün temel sorumluluklarındandır. Alınan kararlar toplantı süresince açıkça kayıt altına alınmalı ve tartışma bitmeden kararın kesin ifadesi tüm katılımcılara teyit ettirilmelidir. "Bunu yapmayı düşünüyoruz" ile "bu toplantıda şu kararı aldık" arasındaki fark, ilerleyen süreçte hesap verebilirlik açısından belirleyicidir.

Toplantı Sonrası

Toplantı notlarının ve karar listesinin 24 saat içinde yazılı olarak paylaşılması; kararların somutlaşması, görev dağılımının netleşmesi ve katılımcıların sürece bağlılıklarını koruması açısından kritiktir. Bu notların yalnızca alınan kararları değil, kararın gerekçesini ve ilgili kişileri de içermesi önerilir.

Toplantı Yönetimi Kontrol Listesi

Aşama	Kontrol Maddesi
48 saat önce	Gündem paylaşıldı mı?
48 saat önce	Katılımcılar toplantı amacından haberdar mı?
Başlangıçta	Süre ve gündem hatırlatıldı mı?
Süreçte	Her katılımcıya söz hakkı tanındı mı?
Süreçte	Kararlar toplantı sırasında kayıt altına alındı mı?
Kapanışta	Kararlar ve görev sahipleri teyit edildi mi?
24 saat içinde	Toplantı notu paylaşıldı mı?

8.3 Stratejik Analiz: SWOT Çerçevesi

SWOT analizi, Güçlü Yönler (Strengths), Zayıf Yönler (Weaknesses), Fırsatlar (Opportunities), Tehditler (Threats), sivil toplum projelerinin başlangıç aşamasında kaynakların ve risklerin sistematik biçimde değerlendirilmesini sağlayan, stratejik planlama literatüründe yaygın kabul görmüş bir analiz çerçevesidir. Doğru uygulandığında yalnızca mevcut durumu değil, olası senaryoları da görünür kılarak karar alma süreçlerini güçlendirir.

Olumlu Faktörler

Olumsuz Faktörler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İç Faktörler	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
	Ekibin sahip olduğu teknik yetkinlikler	Eksik kaynaklar ve beceri boşlukları
	Mevcut kurumsal ve bireysel ağlar	Zaman ve kapasite kısıtlılıkları
	Geçmiş proje deneyimleri ve birikimi	Kurumsal bilinirlik eksikliği
	Veri analizi ve dijital iletişim kapasitesi	Finansal kırılganlıklar ve bağımlılıklar
Dış Faktörler	Fırsatlar	Tehditler
	Mevcut politika değişimleri ve gündem uyumu	Yasal ve düzenleyici belirsizlikler
	Potansiyel kurumsal ve sivil ortaklıklar	Finansman kesintisi ya da öncelik değişimi
	Artan kamuoyu ilgisi ve toplumsal gündem	Alandaki rekabetçi ya da engelleyici aktörler
	Uluslararası iyi uygulama örnekleri	Siyasi konjonktür değişimleri

SWOT analizinin tek seferlik bir başlangıç egzersizi olarak değil, proje yaşam döngüsü boyunca düzenli aralıklarla yenilenen dinamik bir değerlendirme aracı olarak kullanılması önerilir. Özellikle tehditler ve fırsatlar sütunu, dış koşulların hızla değiştiği sivil toplum ortamında altı ayda bir güncellenmesi gereken veriler içermektedir.

Analitik Derinleştirme: SWOT'tan Stratejiye

Analiz, dört kadranlı tablonun doldurulmasıyla tamamlanmamalıdır. Asıl değer, bu unsurlar arasındaki ilişkilerin yorumlanmasından doğar:

- Güçlü yönlerinizi hangi fırsatlarla buluşturursanız en yüksek etkiyi yaratabilirsiniz?
- Hangi zayıf yönleriniz, karşı karşıya olduğunuz tehditleri daha da ağırlaştırabilir?
- Fırsatlar zayıf yönlerinizi telafi etmenize olanak tanıyor mu?
- Güçlü yönleriniz tehditlere karşı ne ölçüde koruyucu bir işlev görüyor?

8.4 Etki Ölçümü: Hesap Verebilirlik ve Öğrenme Aracı Olarak Değerlendirme

Sivil toplum çalışmalarında etki ölçümü, hem hesap verebilirlik hem de kurumsal öğrenme açısından zorunlu bir pratiktir. Ancak etki ölçümü, çoğu zaman projenin sonunda başvuru bürokratik bir zorunluluk olarak algılanmaktadır. Oysa değerlendirme çerçevesinin proje tasarımı aşamasında kurulması; neyin ölçüleceğini baştan netleştirir, veri toplama yükünü dağıtır ve süreç içindeki düzeltici kararları mümkün kılar.

Etki ölçümünde dört gösterge kategorisi kullanılması önerilmektedir:

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Niceliksel Çıktı Göstergeleri Ulaşılan kişi sayısı, dağıtılan materyal adedi, katıldığınız toplantı sayısı, medyada yer alma sayısı ve imzalanan dilekçe adedi gibi sayılabilir verilerdir. Bu göstergeler, projenin ölçeğini ortaya koyar; ancak tek başlarına etkiyi değil, yalnızca faaliyeti yansıtır.

Niteliksel Sonuç Göstergeleri Katılımcı anlatıları, algı değişikliklerini ölçen kısa anketler, odak grup bulguları ve niteliksel röportajlar bu kategoriye girmektedir. Niceliksel göstergelerin göremediği dönüşümleri, bireylerin tutum değişiklikleri, özgüven artışı, kolektif etkinlik hissi, görünür kılmaları bakımından değiştirilemez bir işlev üstlenirler.

Süreç Göstergeleri Düzenlenen toplantı sayısı, üretilen belge ve rapor adedi, kurulan ortaklıklar ve eğitim oturumlarına katılım oranları; projenin planlanan şekilde yürütülüp yürütülmediğini izlemek için kullanılır. Süreç göstergeleri, sorunların erken tespitini mümkün kılar.

Politika ve Kurumsal Etki Göstergeleri Karar vericilerle gerçekleştirilen görüşme sayısı, sunulan öneri adedi, gündeme alınan talepler, politika belgelerine yansıyan katkılar ve kurumsal yanıt oranları bu kategoride yer alır. Sivil katılım çalışmaları açısından en yüksek değer taşıyan göstergeler bunlardır; ancak ölçülmesi en uzun zaman gerektiren ve en fazla kurumsal takip gerektiren verilerdir.

Değerlendirme Planı Şablonu

Gösterge	Kategori	Ölçüm Yöntemi	Veri Kaynağı	Ölçüm Sıklığı	Sorumlu
Ulaşılan kişi sayısı	Niceliksel	Kayıt formu	Etkinlik listeleri	Her etkinlik sonrası	Koordinatör
Katılımcı memnuniyeti	Niteliksel	Kısa anket	Değerlendirme formu	Her etkinlik sonrası	Koordinatör
Medyada yer alma	Niceliksel	Haber taraması	Medya arşivi	Aylık	İletişim sorumlusu
Politika alınan yanıt başvuru	Politika	Yazışma takibi	Başvuru arşivi	Üç ayda bir	Savunuculuk sorumlusu
Kurulan ortaklık sayısı	Süreç	Protokol/mutabakat	Kurum arşivi	Proje sonunda	Koordinatör
Karar vericilerle görüşme	Politika	Toplantı tutanakları	Toplantı arşivi	Üç ayda bir	Koordinatör

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Değerlendirme bulgularının yalnızca iç raporlarda kalmayıp kamuoyuyla paylaşılması, sivil katılım çalışmalarının şeffaflık ilkesiyle uyumunu güçlendirir ve benzer girişimlere zemin hazırlar. Başarıların kadar öğrenilen derslerin de paylaşılması, sektörel bilgi birikimine katkı sağlar ve kurumsal güvenilirliği pekiştirir.

SONUÇ: SİVİL KATILIM BİR BAŞLANGIÇ NOKTASIDIR

Bu el kitapçığı boyunca sivil katılımın kavramsal temellerinden Ankara'nın somut katılım mekanizmalarına, dijital araçların stratejik kullanımından gençlik meclisi kurmanın adım adım sürecine uzanan kapsamlı bir çerçeve sunuldu. Sekiz bölüm boyunca aktarılanlar, tek bir fikrin farklı biçimlerdeki yansımasından ibarettir: Katılım, bir ayrıcalık ya da istisnai bir eylem değil; öğrenilebilir, geliştirilebilir ve kurumsal bir boyut kazanabilecek sürdürülebilir bir pratiktir.

Sivil katılım araştırmaları, bu alanda en sık karşılaşılan engelin bilgi eksikliği değil, nereden başlanacağına dair belirsizlik olduğunu ortaya koymaktadır. Bu el kitapçığının temel amacı da o belirsizliği gidermektir: Başlangıç noktasını göstermek, araçları tanıtmak ve ilk adımı atmayı mümkün olduğunca somut hale getirmek.

Katılımcı demokrasi literatürü, bireylerin yerel yönetim süreçlerine dahil olmasının yalnızca politika kalitesini artırmadığını; aynı zamanda katılımcıların öz-yetkinlik algısını, kurumsal güveni ve toplumsal aidiyeti güçlendirdiğini tutarlı biçimde göstermektedir. Başka bir deyişle, katılım yalnızca dışarıya bir etki üretmez; katılımcının kendisini de dönüştürür.

Genç kadınlar için bu dönüşüm özellikle anlam taşımaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin uluslararası çerçeveler, CEDAW'dan BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne dek, kadınların karar alma süreçlerine katılımını yalnızca bir hak olarak değil, sistemik dönüşümün zorunlu koşulu olarak tanımlamaktadır. Teknik yetkinliklere sahip genç kadınların sivil alana girişi, bu dönüşümün hem hızını hem de niteliğini doğrudan etkiler.

Bu rehberde Ankara örneği uygulanabilir bir model olarak ele alındı. Şeffaf Ankara'nın açık veri altyapısı, Mor Haritam'ın toplumsal cinsiyete duyarlı katılım mekanizması, Başkent Gençlik Meclisi'nin siyaset üstü örgütlenme modeli ve Impactathon'un teknik bilgiyi kamusal etkiye dönüştürme yaklaşımı; birbirinden bağımsız uygulamalar değil, birbirini tamamlayan bir katılımcı yönetim sisteminin parçalarıdır. Bu sistemin en önemli dersi, katılımın kurumsal bir ilişkiye dönüştüğünde anlam kazandığıdır. KızBaşına mezunlarından oluşan çalışma grubunun Ankara Büyükşehir Belediyesi ile sürdürdüğü düzenli diyalog, tek seferlik bir etkinliğin kalıcı bir iş birliği modeline nasıl evrilebileceğini somut biçimde ortaya koymaktadır. Etki, etkinlikten değil; etkinliğin ardından kurulan ilişkidir doğmaktadır.

Bu rehberi eline alan her okuyucu aynı koşullara, aynı kaynaklara ve aynı kurumsal desteklere sahip olmayacaktır. Ankara'daki açık veri altyapısı, her şehirde mevcut değildir. Başkent Gençlik Meclisi'nin kurumsal olgunluğuna ulaşmak yıllar almıştır. Bu gerçek, harekete geçmeyi ertelemenin değil; mevcut koşullara uygun bir başlangıç noktası belirlemenin gerekçesidir. Küçük ölçekli bir başlangıç, büyük ölçekli bir vizyonla çelişmez. Bir belediyeye yapılan tek bir bilgi edinme başvurusu,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

kurumsal şeffaflık taleplerinin birikimine katkıda bulunur. Beş kişiyle kurulan bir gençlik meclisi çalışma grubu, yıllar içinde şehrin yönetim yapısını dönüştürecek bir kurumun tohumunu taşıyabilir.

Sivil katılım pratiğinin en yaygın başarısızlık biçimi, ilk motivasyonun tükenmesiyle birlikte sürecin durma noktasına gelmesidir. Bu riski azaltmanın en etkili yolu, katılımı kişisel motivasyona değil; yapısal bir rutine ve kurumsal bir ilişkiye dayandırmaktır. Düzenli toplantı döngüleri, belgelenmiş karar süreçleri, net görev dağılımı ve ölçülebilir hedefler; sivil katılımı bireysel bir çabadan kolektif bir pratiğe taşır. Araçlar bu rehberde sunuldu. Şablonlar, soru setleri ve metodolojiler doğrudan uygulamaya açıktır. Geriye kalan, bu araçları gerçek bir soruna, gerçek bir kuruma ve gerçek bir ekiple uygulamaktır.

Son Söz

Tarih boyunca toplumsal dönüşümlerin arkasına bakıldığında, çoğunlukla aynı figür görülür: sistemin nasıl işlediğini anlayan, sessiz kalmak yerine soru soran ve mevcut koşulları veri olarak değil başlangıç noktası olarak gören genç insanlar. Bu figür her çağda farklı bir biçim almıştır, bazen bir dilekçeyle, bazen bir toplantı salonunda söz alarak, bazen de binlerce kişiye ulaşan bir içerikle. Değişen araçlardır; değişmeyen ise bu insanların taşıdığı ısrarcı meraktır. Sivil katılım, sandığınızdan çok daha geniş bir kavramdır. Bir meclis toplantısını izlemek, bir veriye itiraz etmek, mahallenizde gördüğünüz bir sorunu kayıt altına almak, başka bir genci süreçle tanıştırmak, belediyenize bir soru yönelmek, ya da "bu neden böyle?" diye sormayı alışkanlık haline getirmek, bunların hepsi katılımdır. Etki her zaman görünür ya da anlık olmaz; ama birikerek, yayılarak ve kuşaktan kuşağa aktarılarak gerçekleşir.

Gençliğin sivil alandan uzak durması, o alanın boş kalması anlamına gelmez. Aksine başkaları tarafından doldurulması anlamına gelir. Hangi politikaların hayatınızı şekillendireceğine, hangi hizmetlerin öncelik kazanacağına, hangi seslerin duyulacağına, hangi sorunların görünür kılınacağına dair kararlar alınmaya devam eder, katılıp katılmadığınızdan bağımsız olarak. Temsil boşlukları kendiliğinden kapanmaz; ancak o boşluğun farkında olan ve doldurmak için harekete geçen insanlarla kapanır.

Bu rehberde sunulan araçlar, şablonlar ve örnekler birer başlangıç noktasıdır. Ama hiçbir rehber, sahada kazanılan deneyimin yerini tutamaz. O kararlarda yerinizi almak için mükemmel bir zamanlama, kusursuz bir plan ya da kurumsal bir onay gerekmez. Gereken şey çok daha yalındır: nerede durduğunuzu bilmek, ne istediğinizi ifade edebilmek ve ilk adımı atmaktan çekinmemek. Geri kalanını süreç öğretir; ve o süreçte yalnız değilsiniz.

Genç Yetenek Geliştirme Programı, KızBaşına tarafından Ankara Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla yürütülmekte olup Sivil Katılım Projesi kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından Türkiye Belediyeler Birliği ortaklığında, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı işbirliğinde yürütülen Sivil Katılım Hibe Programı kapsamında hayata geçirilmektedir. Bu yayın Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle Sivil Katılım Hibe Programı kapsamında hazırlanmıştır. Proje kapsamındaki tüm içerikler yalnızca KızBaşına sorumluluğundadır; UNDP ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.